Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5380 — 8/21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1903 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 29 ՐԷՃԷՊ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5380

درعليه ده غلطه ده ◆ آره ولك ◆ غزته سى اداره خانه سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԴՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Արեւելք՝ Երուսաղէմի խնդրին վրայ խօսելով, տողէ օր հետեւեալը կը գրէր մասնաւորաբար Բարթող էֆ. Թէլեանի առաջման մասին. — «Թէլեան էֆէնտիի մեկնումը պիտի դիւրացնէ Թիւրիմացութեանց բարձումը, եւ պիտի նպաստէ միանգամ ընդմիշտ վերջ տալու Երուսաղէմի շուրջը յարուցուած խնդրին, զոր Ս. Աթոռին ալեզարդ Պատրիարքը կարեւորութենէ զուրկ կը նկատէ՝ իր կատարեալ գիտակցութեամբ եւ պատրիարքական իրաւասութեամբ»։

Այս տողերը դրդուած են անշուշտ այն համակրանքէն՝ զոր Թէլեան էֆ. կը վայելէ մամլոյ շրջանակին մէջ, եւ իրաւամբ։ Այլապէս՝ անտեղի չպիտի ըլլար աւելցնելը թէ Թէլեան էֆէնտին զուր տեղը անհանգիստ կ'ընեն, զուր տեղը զինքը կը ստիպեն յոգնեցուցիչ ճամբորդութիւն մը ընելու, քանի որ այս պահուս ամէն բան հանդարտած է Երուսաղէմի մէջ։

Ասիկա՝ Թող չափազանցութիւն մը չնկատուի։ Վարչութեան այն որոշումը՝ որով գանգատող միաբանները Պոլիս կը հրաւիրուէին անձամբ բացատրութիւն տալու, արդէն իսկ կարկեցուցած էր ամենէն աւելի ուժով գանգատողները իսկ։ Որչափ ատեն որ այդ միաբաններն Երուսաղէմ կը մնային, անշուշտ կրնային ամէն օր մէյ մէկ ամբաստանութիւն յերիւրել իրենց գործին չեկած մարդոց նկատմամբ, եւ կարգ մը անտեղի գայթակղութեանց պատճառ դառնալ։ Վարչութիւնը սակայն, այդ առաւելութիւնը կ'առնէր իրենց ձեռքէն, կ'ուզէր բերանացի լսել իրենց ամբաստանութիւնները, եւ, ինչ որ ամենէն էականն է, ապացոյցներ պահանջել։ Եւ որովհետեւ մարդիկը ապացոյցներ չունէին, բնականաբար չպիտի ուզէին տեղերնուն շարժիլ,—եւ արդէն չշարժեցան ալ,—ու խնդիրը ինքնին պիտի մարէր։

Ինչպէս կը տեսնուի, Թէլեան էֆէնտիի մեկնումին բնաւ պէտք չէր մնացած, եւ զուր տեղն է որ Պատրիարքարանը ինքզինքը կը զրկէ թէ՝ կարող ու անհրաժեշտ պաշտօնեայէ մը, եւ թէ մանաւանդ 50 ոսկիի գումարէ մը որ իբր ճամբու ծախք՝ Թէլեան էֆէնտիի պիտի տրուի, եւ որուն Պատրիարքարանը նոյնչափ անհրաժեշտաբար պէտք կրնայ ունենալ՝ իր արդէն իսկ անձուկ պիւտճէն հաւասարակշռելու համար։ Այս ըլլալ կ'երեւայ նաեւ Թէլեան էֆէնտիի կարծիքը, եւ պէտք է ընդունիլ որ, Օրմանեան Ս. Պատրիարքն ալ տարբեր մտածում մը չէ յայտնած այդ որոշման մասին։ Մանաւանդ որ գանգատող միաբանները և իրենց ուռուցիկ զրպարտութիւնները ո՛չ թէ 50 ոսկիի, այլ նոյն իսկ 50 փարայի արժէք մըն ալ չեն ներկայացներ։

* * *

Ինչ որ է սակայն, Բարթող էֆէնտիի մեկնումը որչա՛փ ալ աւելորդ, գոնէ սա օգուտը պիտի ունենայ որ տեղին վրայ կատարուած քննութեամբ մըն ալ պիտի հաստատուի գանգատող միաբաններու զրպարտութեանց անհամէջութիւնը։ Իր ընելիքը ուրիշ բան չպիտի ըլլայ եթէ ոչ արդէն իսկ փտտուած պարութայի մը կնիք մը աւելի զարնել, արդէն իսկ կարկամած բերաններու վրայ կապ մը աւելի դնել, եւ անգամ մըն ալ հաստատել բացարձակ արժէքն ու մաքրութիւնը Ղեւոնդ վարդապետ Մաքսուտեանի զոր նոյն ինքն Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը անհրաժեշտ կը նկատէ վանքին կանոնաւոր ու բարւոք մատակարարութեան նկատմամբ։

Ահաւասիկ հատուած մը Ն. Ամենապատուութեան Սպտ. 20 Թուակիր նամակէն՝ որ Վարչութեան ուղղուած է.—

«Զանազան աղբիւրներէ եւ լրագրոց հրատարակութիւններէ, ինչպէս նաեւ Ձեր Սրբազնութեան գրութիւններէ կը հասկցուի թէ միաբանութենէս ոմանք առանձնաբար կամ հաւաքաբար անտեղի ամբաստանութիւններ կ'ընեն Ս. Աթոռոյ ելեւմտից բազմամեայ եւ արդիւնաւոր Տեսուչ Տ. Ղեւոնդ Վրդ.ի դէմ, եւ կը ջանան արատաւորել նորա երկար ատեններու բազմաթեւ եւ աժանելի աշխատութիւններն ու ծառայութիւնները։ Մեք երկար տարիներէ ի վեր ականատես եւ վերին հսկող լինելով նորա աշխատութեանց՝ լիովին գնահատած եմք նորա անձնուիրութիւնն ու աշխատութիւններն, որք այնքան նիւթական եւ բարոյական թանկագին արդիւնքներ յառաջ բերած են ու կը բերեն յօգուտ Ս. Աթոռոյս եւ ազգին, եւ խորին ցաւ պիտի զգամք եթէ նախորդ լուսարարապետ Տ. Սահակ Կաթողիկոսէն յետոյ Տ. Ղեւոնդ վարդապետի պատուաբեր եւ օգտակար գործունէութենէն եւս զրկուէր Ս. Աթոռս։ Արդէն ամէնուն յայտնի է թէ Ս. Աթոռս մասնաւոր վանքերու եւ հաստատութիւններու չի նմանիր, իր վարչական մեքենան բազմաբարդ է, ներքին միաբանական զանազան գործերէն զատ ունի իր վարչական, յարաբերական, ելմտական, անտեսական, կալուածական, ուսումնական, դրական, դատական եւ Ս. Տեղեաց անհատնում խնդիրներն ու պէտքերը, ինչպէս նաեւ իր զանազան ճիւղերը, վանքերը եւ հաստատութիւնները, որք ամէնն ալ կախեալ ունին Ս. Աթոռոյս կեդր. վարչութենէն, ուր այնքան մեծ պէտք կայ գործօն, փորձառու, հեռատես, համբերատար եւ անձնուէր ումերու։ Ուստի երբեք չենք կրնար ներել որ մեր եւ Տնօրէն Ժողովոյ յանձնարարութեամբ եւ միաբանութեան խնդրանօք այս ամէնուն ըստ կարի հասնելու համար Տ. Ղեւոնդ վարդապետի պէս անձնուիրաբար աշխատող միաբան մը, յետ այնքան երկարատեւ եւ արդիւնաւոր ծառայութեանց՝ նախատուի, արժանապատուութիւնը վիրաւորուի, եւ անձնուէր ծառայութիւններն կասկածի ենթարկուին։ Գիտնալով որ նորա բոլոր ելմտական, եւլն գործառնութիւնք պաշտօնաւոր են, եւ հաւատարմութեամբ ի գործ դրուած, մանաւանդ թէ անհաւատարմութեան կասկած տուող գործերը, ծախքերն ու արդիւնքները ստորադաս պաշտօնէից ձեռօք կը կատարուին, եւ ո՛չ թէ իր ձեռօք, որ վերին հսկողութիւնը կը վարէ միայն առանց ուղղակի մասնակցութեան, ուստի իր դէմ եղած զրպարտութիւնք եւ ամբաստանութիւնք անգիտութեան եւ թշնամութեան արդիւնք են, եւ ոչ այլ ինչ։ Իր արժանիքն, ուղղութիւնը եւ կարողութիւնը ամէնուստ, եւ նոյն իսկ մրցակից վանքերէն եւ հաստատութիւններէն անգամ, ինչպէս նաեւ Պետութենէն եւ պետական մեծ ու փոքր պաշտօնատարներէն ճանչցուած եւ գնահատուած ըլլալով, պատիւ բերած է Միաբանութեան եւ ազգին։ Իսկ մեզ համար մասնաւորապէս մեր Պատրիարքութենէն առաջ եւ մեր Պատրիարքութեան շրջանին մէջ, միշտ զօրավիգն ու մխիթարութիւնն եղած է իր անձնուիրութեամբ ու յամառ աշխատութեամբ։ Ցաւօք սրտի կը յաւելումք թէ տակաւին չեմք կրցած իրեն ո՛ եւ է վարձատրութիւն մը ընել ո՛չ նիւթապէս, եւ ո՛չ բարոյապէս։»—

Ինչպէս կը տեսնուի, այս տողերը ո եւ է մեկնութիւն չեն վերցներ։

Ու մարդ երբ կը մտածէ թէ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք այնքան համբաւաւոր դարձած է գովեստի մասին միշտ ցոյց տուած ժլատութեամբը, այնչա՛փ աւելի բարձր գաղափար մը կը կազմէ Ղեւոնդ Վրդ. Մաքսուտեանի մասին, զոր նոյն իսկ միաբանութեան եպիսկոպոս անդամները շատ մը տեսակէտներով իրենցմէ գերադաս կը նկատեն։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Դոմինիկեաններու եւ Հայ-Հռոմէականներու գործունէութիւնը իր վերջին ճգնաժամին մէջն է. Առաջնորդ Հ. Անտոն նկատելով գործին ամօթալի վախճանը, տակէ քանի մը ամիս առաջ Մուշ քաշուեցաւ, թէեւ անմիջապէս վերադառնալու խոստում ըրաւ իր անտարդ հօտին։ Դպրոցական քննութիւնները որոնք Հ. Անտոնի վերադարձին համար պահ մը յետաձգուած էին, Յուլիսի վերջերը տեղի ունեցան Դոմինիկեան հայրերու ներկայութեան, որ փոխան հանդէսի կամ մրցանակաբաշխութեան, դըպրոցներու փակման դամբանականը կարդացին։ Երկու եկեղեցիներուն մէջ արդէն քանի՛ ամիսներէ ի վեր երգեցողութեան ձայնը իսպառ դադրած է. միայն Լուսաւորչականութենէ դարձած երկու ագէտ ու ապիկար գիւղացի վարդապետներ կը հսկեն հոն, իրենց ամսական ստանալուն համար, օրը երկու անգամ լուռ ու մունջ աղօթքներ մրմնջելով։ Կ'ըսուի թէ սոյն երկու վարդապետներն ալ նեղացած իրենց այս տարտամ վիճակէն, փափաք յայտնած են կրկին մայրենի Եկեղեցիի գիրկը վերադառնալու. սակայն ըստ իս չարժեր ընդունիլ այս կարգի եկեղեցականները մեր մէջ, զի ասոնք վնասէ ու անպատուութենէ զատ ուրիշ ոչինչ պիտի կրնան ընել մեր Եկեղեցիին ու ժողովրդեան։ Կը մնար միայն Դոմինիկեաններու խնամքին եւ հսկողութեան տակ եղած երկսեռ որբանոցը—50 60 որբերով—որոնցմէ մեծագոյն մասը ցրուեցին տակէ ամիս մը առաջ. խօսք կայ մնացեալներն ալ ցրուել ու անոնց տեղ տաճիկ որբեր պահել. հերիք է ինչ որ մենք օգտուեցանք, քիչ մըն ալ անոնք թող խէր տեսնան . . . ։ Տարօրինակութեամբ մը սկսան ու տարօրինակութեամբ մը վերջացուցին։

Ասկէ ամիս մը առաջ տեղւս Իզմիր մեկնեցաւ Տ. Արսէն քահանայ Տ. Աստուածատուրեան, որու մասին կ'արժէ քանի մը խօսք ընել։ Տ. Արսէն քահանան ծնած է Վանայ Անգղ գիւղը, իր տղայ հասակէն Պոլիս ու անկէ Իզմիր գացած է, ուր դպրոց մտնելով բաւականաչափ կրթութիւն մը առած տեղւոյն եկեղեցիներէ մէկուն մէջ՝ քանի մը տարիներ երաժշտութեան ու դպրոցի մէջ հսկողութեան պաշտօններ վարած է. անկէ Վան վերադառնալով 98 թուականին, քահանայ կը ձեռնադրուի Յովսէփ եպիսկոպոսէն՝ Սեւան գիւղի վրայ։ Յիշեալ քահանան ժամանակ մը իր պաշտօնավայրը մնալէ յետոյ, կը պարտաւորի քաղաք փոխադրուիլ ու Առաջնորդարանի օժանդակութիւնը խնդրել. բայց ի զո՛ւր։ Ուստի Տ. Արսէնը կը պարտաւորի Դոմինիկեաններու հովանաւորութիւնը խնդրել։

Այդ բանը յաջողելէն անմիջապէս յետոյ կրկին Ազգ. Առաջնորդարանը կը դիմէ եւ Սահակ Սրբազանը զայն քահանայ կը կարգէ քաղաքամիջի Տիրամայր եկեղեցիին. հոն, կարճ ժամանակուան մէջ Տ. Արսէնը իր բարի վարքով ու անխոնջ պաշտօնավարութեամբ ժողովրդեան ընդհանուրի յարգանքն ու համակրանքը կը գրաւէ որ բնաւ դիւր չի գար իր պաշտօնակիցներէն մէկուն, որ ամէն միջոց ձեռք կ'առնէ վարկաբեկ ընել զանի, հազար ու մէկ անհեթեթ բամբասանքներով ժողովրդեան միամիտ դասակարգի թշնամութիւնները գրգռելով յիշեալին դէմ։ Բաղդաքամիլի տղաներէն մէկն ալ, ամօթալի մերժումի մը հետեւանքով քէն ըրած՝ կարգ մը համախոհներ կը գտնէ եւ բարեծաղիկ քահանային միանալով կուսակցութիւն մը կը կազմեն, ու կը յաջողին Առաջնորդարանէն հրամանագիր մը հանել՝ Տ. Արսէն քահանան կրկին իր պաշտօնավայրը ղրկելու. սակայն Տ. Արսէն քահանան չկրնալով կրկին այդ գիւղը երթալ, Առաջնորդարանէն իր բարի վարուց եւ օրինաւոր պաշտօնավարութեանը վկայական մը առած Իզմիր ուղեւորեցաւ։ Տիրամայր եկեղեցիին ժողովրդեան մեծագոյն մասը խորապէս զգածուած է իր պարտաճանաչ քահանայի մեկնումին առթիւ, թէեւ ուզեց կրկին անգամ հանրագրով իր եկեղեցին պահել յիշեալ քահանան, այլ ան յանձն չառաւ՝ անկարգութեան տեղի չտալու համար։ Յաջողութիւն մաղթելով Տ. Արսէն քահանային՝ լիայոյս ենք որ ամէն պարագայի մէջ՝ ու ամէն տեղ օգտակար պիտի կրնայ դառնալ ան իր սիրեցեալ հօտին։

«Բիւզանդիոն»ի Վանայ Թղթակիցը իր «Միջնադարեան շահատակութիւնք յանուն կրօնի» խորագրին տակ կարգ մը անտեղի ու եղծերուաքաղ բաներ մը գրած էր յիշեալ Տ. Արսէն քահանայի մասին. Տիրամայր եկեղեցիի «Ուրբաթագիրք» եւ «Մալխաս» աւետարանը շահավաճառութեան նիւթ դարձնող մը հռչակելով զանի։ Կը զարմանամ այս պարոնի նարօդարեան գաղափարներուն՝ որ ժողովրդեան հաւատքը միամտութիւն եւ աւետարան կարդալը շահատակութիւն կը համարէ. արդեօք այդ պարոնը երբ մէկ գրչով վերցնել կ'ուզէ մեր ժողովրդեան դարաւոր հաւատքն ու ջերմեռանդութիւնը, կարո՞ղ է անոր տեղ նոյնպէս մէկ գրչով այնպիսի հաւատք մը համոզում մը դնել մեր ռամիկ ժողովրդեան սրտին մէջ, որ ան ամուր փարած մնայ իր հնաւուրց Եկեղեցիին, ինչպէս որ է այժմ։ Քանդելը դիւրին է, բայց շինելը շատ դժուարին։ Ըստ իս՝ այս պարագային՝ մեր ռամիկ այլ բարեպաշտիկ եւ ջերմեռանդ ժողովրդեան հաւատքին ու կրօնական զգացմունքներուն դպիլը ոճիր մը, սրբապղծութիւն մըն է։ Սակայն ինչպէս յաճախ կը տեսնենք, մեր պարոնը իր բողոքականական համոզումները միայն կ'ուզէ հրապարակ նետել, առանց անկէ առաջ եկած աղետալի հետեւանքները մտածելու։ Ահա Հայ Եկեղեցիի անկեղծ(?) զաւակ մը, քանի՛ տարիներէ ի վեր թունդ բողոքական, բայց իր մայրենի եկեղեցիի թոյլատու հոգին շահագործելու մէջ ճարպիկ։

Վան — Բ.

ԿԱՐՈՒՀԻՆ ՈՒ ՈՐՄՆԱԴԻՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Թար. Եռեկի քիւէն)

Այս ժամանակամիջոցին հէք Մառի կուլար տանը մէջ։

Չէր համարձակեր երթալ հացագործին։ Արդէն նախորդ իրիկուն ըսած էր ան.

—Պզտիկ, ա՛լ մի՛ գար առանց դրամի։

Երկու ամսէ ի վեր հաց կը հայթայթէր Լանտրիէնց՝ որոնց դէմքերը կը զըւարթանային, մինչդեռ հացարարին կը սկսէր կախուիլ՝ սամարին վրայ տողագրուած թուանշաններուն պոչին չափով։

Բայց պզտիկները ա՛լ աւելի ուժով կը պոռային, Մառին մեկնեցաւ, աւա՛ղ, վերադարձաւ ձեռքերը պարապ, խիստ պզտիկ մնալով ուրիշ յաճախորդներու քով։

—Ահ, քալեցի մուրացիկի մը պէս, կը կակազէր նէ հեծկլտալով։

Այն ատեն Տիկին Լանտրի մտմտաց թէ ուրկէց կարելի է փոխառութիւն մը ընել։ Դուռ դրացի աղքատիկ էին իրեն պէս ու մէկ քանի ֆրանք ալ առնելիք ունէին իր վրայ։

Կոմսուհին կար, որուն պարտէզը հեռու չէր. ամառը՝ տղը վանդակորմէն անցնելով հացի փշուր տարած էր իր վիթին, կապիկին ալ՝ կաղիններ։

Տիկին Լանտրի առաւ որոշումը։

Երբ դրան քով հասաւ, սիրտը կը բաբախէր ուժգին։ Պիտի համարձակէ՞ր հնչեցնել։

Կոմսուհիին կարճամազ շնիկը, Թըշնամութեան հոտն առնելով, հաչեց այնքա՛ն կատաղօրէն որ աղախինը,—սաստող պառաւ սպասուհի մը — հասաւ։

—Այսպէս Մէտորը գրգռելու ինչ պատճառ ունիք, հարցուց։

—Ձեր տիկինին հետ խօսիլ կ'ուզէի։

—Տիկինը այդքա՛ն վաղայարոյց չէ։

—Կը կարծէի որ կ'ընդունէր։ Զիս լաւ կը ճանչնայ։

Ցածախ աղօթով հեռաքրքրուելու դէմք ունի։

—Եթէ կ'ուզէք սպասել անոր, վերնագաւիթին աստիճաններուն վրայ նըստեցէք։

Տիկին Լանտրի նստաւ, անհանգիստ էր Մէտոր չէր դադրեր մռմռալէ ու կը դառնար իր շուրջը։

—Եթէ խածնէր զիս, չպիտի համարձակէի ինքզինքս պաշտպանել, կ'ըսէր խեղճ կինը։

Վերջապէս զինքը նըրբանցք մը մտցուցին, ուր ծերուկ կինը երեւցաւ, ժանեակներով կնգուղուած։ Բարի ու մարդասէր տեսք մը ունէր։ Փութաց ըսել.

—Ինչ ունիք, խեղճ կին, վասն զի կուլաք։

—Օ՛հ, այո՛, տիկին, գիտէք. երբ մարդ անգործ է, շատ դժուար կ'ըլլայ իր այնքան պզտիկներով։ Այս առտու ա՛լ ճար ճարակս հատած, տեսնելով անոնց հեծեծանքը, միտքս դուք եկաք, տիկին, որ կը թուի թէ շատ կը սիրէք տղաքը։

—Շատ իրաւունք ունիք, հէք կին։

Կոմսուհին խոհանոցին կողմը դարձաւ, ուրկէ դուրս աղուոր հոտ մը կուգար։

—Մալվինա՛, ըսաւ սպասուհիին, գնա գտիր անուշեղէնի այն երեք ամանները՝ զոր կ'ուզէիր նետել։

Յետոյ տիկինը դիտեց գործաւորուհին։

—Դեռ անոնք շատ բարի են, շարունակեց, ու ձեր պզտիկները իրարու կը հաւասարին։

Կոմսուհին յետոյ թօթուեց ուսերը ու խորհրդական շեշտով մը յարեց.

—Ա՛հ, եթէ սպասուհիներուն մտիկ ընէ մարդ, ամէն բան պէտք է աղբիւսը նետել. անգութ են ատ աղջիկները։

Նէ եզրակացուց.

—Օ՛ն, հէք կին, մի՛ վշտահարիք։ Սիրտ առէք։ Տեղ մը հաց կուտամ ձեզ եւ ուրիշ անգ մըն ալ քիչ մը գործ։ Երթաք բարով. Աստուած բաներնիդ յաջողէ։

Հեռացաւ, նըրբանցքին մէջ ձգելով [illegible] ժանեակները թօթափուած էին։

Իր կողմէն Մառի ժամանակը շահագործած էր։

Իր սովորութեան համեմատ, ամէն առտու, դրացի Ռուսէլէնց փոքր պէտքե՛րը կը հոգար։ Այս ծերուկները՝ որոնք կծծի ճանչցուած էին՝ ոչինչով կ'ապրէին։ Բնա՛ւ բարեկամ չունէին, մէկուն հետ չէին խօսեր։ Օրը երկու անգամ կը ժըպտէին, ո՛չ աւելի, մէկ մը՝ երբ իրենց մըտասենեակը կը մտնէր Մառին, սիրուն ու թարմ, ցորեններու ծաղիկին պէս, ըսելով.

— Բարի լո՛յս, դրացիներ, յանձնարարութիւն մը ունի՞ք. Տիկին Ռուսէ՛լ։

— Բարի լո՛յս, բարի լո՛յս, խաթո՛ւն աղջիկ, կը պատասխանէր պզտիկ մարդը, վերցնելով քիթը ներբանին վրայէն, զոր կը բռնէր իր թխաթոյր ձեռքերուն մէջ։ Զուարթ դադարի ատեններ, կարուակին ծռած մուրճը կը դադրէր զարնելէ ու կօշիկն զարնուելէ։ Մարդուն դէմքը, հին կախ-փականքի մը պէս ժանգոտած ու գոց, կը բացուէր, ինչպէս մագական դուռը՝ համբաւաւոր «Սէզամ, բացուէ»ին առջեւ. իր փոսացած աչքերը գորովալից երեւոյթ մը կ'առնէին, իր շրթունքները՝ մաշած ատեն՝ պզտիկ ակռաներ կը ցուցնէին։

Կինը ոտքերը քաշելով, կը սահէր մինչեւ որմադարան մը, յարանիկ մը կը հանէր անկէ, ու կը դնէր Մառիի ձեռքերուն մէջ։

— Չկորսնե՛ս,

Ու կ'աւելցնէր.

—Վեց սաւի օղի անոր համար, ու ինծի համար ա՛լ երեք սաւի փոշիացած խահուէ։ Մի մոռնար պահանջելու զարիէ շաքարաղիկները։

Մառին չթերացաւ։ Այն ատեն՝ սովորութիւն էր տալ չորս շաքարահատ, անուշցնելու համար կոկորդը՝ ալքոլին այրուցքէն ետքը.

Կօշկակարը չէր գործածեր այս շաքարեղէնները, բայց լաճերը կ'օգտուէին անոնցմէ։

Ռուսէլենք երկրորդ անգամ կը խնդային, երբ Մառի կը վերադառնար նպարավաճառի խանութէն։ Այս խնդուքը աւելի լայն էր քան առաջինը, վասն զի անիկա կ'ուղղուէր թէ՝ յանձնակատար աղջկան, թէ սրուակին՝ ուր կը ծփար հեղուկը ոսկեգոյն։

Սառնամանիքի եւ անձկութեան այն առտուն՝ Մառի սովորութեան համեմատ մտաւ Ռուսէլենց տունը։ Բայց չէր խնդար. Տիկին Ռուսէլ տեսաւ թէ լացած էր նէ։ Սակայն պզտիկին վիշտը չսաստկցնելու համար, ազնիւ կօշկակարուհին չհամարձակեցաւ անոր պատճառը հարցընելու։

Երբ մինակ մնացին, նէ ըսաւ իր ամուսինին.

— Ծնունդին մի՛ սպասեր անակնկալ մը պատճառելու համար։ Իր կօշիկները կը լափեն ցեխը բերանալիր։ Թերեւս ատիկա է որ զանի կը լացնէ։

— Իր աչերը սովորականէն նուազ կարմիր են, պատասխանեց մարդը. տըժգոյն երեւցաւ նէ։

— Բայց կը լսեմ որ բոլոր պզտիկները կուլան, յարեց կինը. ի՞նչ կայ արդեօք։

Առաջ գնաց դէպի դուռը, յետոյ խոկուն եկաւ դէպի իր աթոռակը ու կը դիտէր Տիկին Լանտրի՝ որ կը վերադառնար, ձեռքերը ծածկուած՝ անուշի ամաններով, ու լրտեսելու կերպարանք ունենալ չուզեց։

Վերջապէս Մառին վերադարձաւ, եւ իր դրամին հաշիւը տուաւ։

— Տասնը մէկ եւ ինը՝ կընէ քսան, ըսաւ նէ, ամէն բան սեղանին վրայ դնելով։

Ա՛լ աւելի տխուր՝ կը պատրաստուէր մեկնիլ, բայց կարուակը ոտքի ելաւ, զոյգ մը կնծղիկ ձեռք առաւ ու կանչելով իր քով աղջիկը,

— Դիտէ այս սիրուն մուճակները, ըսաւ։

— Ո՞րու համար Հայր Ռուսէլ այնքան աշխատեցաւ, հարցուց մարդը, ուրուագծելով չարաճճի ժպիտ մը։

Աղջիկը բան մը չըսաւ նախ, յետոյ գոչեց սքանչացած,

—Աղուորիկ օրիորդի մը համար, անշուշտ։

— Է՛հ, է՛հ ըսաւ արուեստաւորը։

Մառի իր վարդագոյն մատները դրաւ ներբաններին վրայ, վշտացած երեւոյթով մը։

— Երբեք նոր ներբաններ չեմ ունեցած, ի՜նչ ողորկ է, մանաւանդ շատ աղուոր բան մը կ'ըլլայ երբ մարդ ծունկի գայ եկեղեցիին մէջ։

Տիկին Ռուսէլ կը հրճուէր, դիտելով դէմքը իր աղջկան, իր ամուսինին ուսին վրայէն։

—Լ'աւ, Մառ'ի ըսաւ կօշկակարը, ուրեմն Ծնունդին պիտի կրնաս զանոնք բուխերիկիդ մէջ դնել. քեզի համար են անոնք։

—Օ՛հ, շնորհակալ եմ, պարոն Ռուսէլ։

Աղջիկը ցատկեց ծերուկին վիզը, բայց նոյն վայրկենին կքեցաւ հեծկլտուքներով։

—Լա՛ւ, կուլա՞ս։

—Օ՛հ, որովհետեւ Ծնունդին մեռած պիտի ըլլանք անօթութենէ, հացագործը չուզեր ա՛լ բան մը տալ մեզի։

—Ինչպէ՞ս, ինչպէ՞ս, ըսաւ կօշկակարը։

Դիտեց իր կինը, ու

—Ինչպէ՞ս, կրկնեց։

Առաւ հացը՝ որ կը գտնուէր դարանին վրայ, զայն երկնցուց Մառիին ու ըսաւ.

—Ա՛ռ քեզի մեր հացը,

Ու աւելցուց.

—Պիտի երթաս ուրիշ մը բերելու մեզի։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (43)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Դ.

Արման գրեթէ կանոնաւորաբար կ'երթար Նէօյիի, հետզհետէ մտերմանալով մանկամարդ աղջկան հետ, ա՛լ աւելի ի վեր հանելով այդ յեղյեղուկ նկարագրին կասկածոտ ինքնատիպութիւնը, նոյնքան ենթակայ խանդավառութեան որքան ընկճումի։ Թէ՛ անկեղծ եւ թէ կասկածոտ, ամենաքաղցր ուրախութենէ մը յետոյ ամենաբուռն գրգռում ցոյց կու տար, արագօրէն փոխելով իր հայեցակէտը. ոչ մէկ անգամ Լիւսի հարցաքննած էր Արմանը՝ իր կացութեան, սովորութիւններուն եւ ճաշակներուն վրայ։ Կարծես թէ չճանչնալ կը յամառէր յանձին Արմանի գտնուող հմայիչ, սիրալիր ու բարեացակամ մարդը՝ որ առաջին օրէն երեւան եկած էր։ Թերեւս մանկամարդ աղջիկը կը սպասէր որ կոմսը պարզէ իր կեանքը, ինչպէս ինքը ըրած էր։ Բայց ինչ հարկ. այդքան ծանօթ մարդու մը կեանքին իրազեկ ըլլալու համար, կը բաւէր հարցնել աշխարհիկ իրերու տեղեակ Բարիզցիի մը, հինգ վայրկեանէն իմանալով թէ ո՛վ էր Ֆոնթրէյ կոմսը, ո՛ւր կը բնակէր, ո՛րու հետ ամուսնացած էր, ո՛վ էին իր բարեկամները, ո՛ւր կ'որսար, Օբէրայի մէջ ունեցած օթեակին թիւը ու իր նշանադրեալին գոյնը։ Միթէ հաւատալի՞ բան էր որ Արմանի վերաբերեալ ո եւ է բանէ տեղեկութիւն չունենար Լիւսի։

Սակայն աս այսպէս էր։ Բոլորովին մեկուսացած եւ փակուած կեանք մը կ'անցընէր Լիւսի։ Ո եւ է ծանօթութիւն չէր հաստատած։ Բարեկամ չունէր Բարիզի մէջ։ Ու այդ անհուն քաղաքը, ուր կը բնակէր Լիւսի, ա՛լ աւելի ամայի կը թուէր իրեն՝ քան մարգագետինները իր ծնած ագարակին՝ ուր կ'արածէին մեծ հօտեր։ Իր կեանքը կը սահէր հօրաքրոջին քով, զոր գողտր կերպով ու մեծ հոգածութեամբ կը սիրէր, որովհետեւ պառաւ կինը ենթակայ էր ծանրաշնչութեան, ինչ որ ծանր մտահոգութիւն կը պատճառէր Լիւսիի։ Տան ծառաները Քանատայէն բերած էին հետերնին։ Անոնց մէջ կար պառաւ Հնդկուհի մը, որ Լիւսին մեծցուցած, կոկորդային ու յամր ձայնով մը կ'երգէր մելամաղձիկ երգեր։ Բարիզեան կեանքին ու Օրիորդ Անտրիմոնի վարած կեանքին միջեւ աւելի անթափանցելի պատնէշ մը կար քան չինական պարիսպը։ Չէր գիտեր թէ ինչ կ'անցնէր կը դառնար անոր մէջ, անտեղեակ՝ բոլոր շահեկան երեւոյթներուն։

Մանկամարդ աղջկան կեանքը շատ կանոնաւոր ընթացք մը ունէր, ամէն օր միեւնոյն փոքր իրողութեանց շուրջը դարձած։ Լիւսի, ժամը չորսին դուրս կ'ելլէր հետիոտն, իր հօրաքրոջ հետ, երբ այս վերջինը կարող ըլլար ընկերակցելու. Պուլոնեի անտառին Մատրիտ նրբուղիին մէջ կը պտըտէր։ Երբեմն Ակասեաներու նրբուղիէն կը յառաջանար եւ մինչեւ Լօնշանի մարմանդը կը քալէր։ Պագաթէլի կողմէն կը դառնար։ Բայց ընդհուպ հրաժարեցաւ այդ պտոյտէն. կառքերու շարժումը ու արդուզարդերու առղանցումը թէեւ կը զբօսցնէին զինքը, բայց շատ կը դիտուէր ամէն կողմէ եւ այդ պատճառաւ իսկ նեղութիւն կը զգար։ Այդ վայրի աղջկան, բոլորովին զուրկ պչրասիրութենէ, ազատ շարժումներուն խոչընդոտ կ'ըլլար այս հետաքրքրութիւնը զոր կը յարուցանէր իր գեղեցկութիւնը։ Այնուհետեւ սկսած էր ամէն ճամբաներէ յառաջանալ, կանաչագեղ հեռանկարներով եւ սաղարթագեղ կամարներով, զովագին ծառուղի մը, ուրկէ արագօրէն կ'անցնէր ձիաւորի մը սիլուէթը ու կառքի մը ստուերը։ Ժամը 6ին տուն կը դառնար Լիւսի ու ա՛լ եւս դուրս չէր ելլեր։

Շատ կը կարդար եւ քիչ կ'աշխատէր. Իր ամենամեծ զբօսանքն էր պարտէզին մշակութիւնը, որուն կը պարապէր եռանդագին։ Իր ուրախութեան օրերն էին անոնք՝ երբ Արման այցելութեան կուգար։

Ամառը կը վերջանար եւ վաղահաս աշունը պիտի սկսէր։ Պարտէզին մէջ մնալը անկարելի էր յաճախ։ Օրին մէկը, ժամը չորսին, այն պահուն, երբ կոմսը կը պատրաստուէր մեկնելու, որպէս զի մանկամարդ աղջիկը կատարէ իր ամենօրեայ պտոյտը, Լիւսի խնդրեց անկէ ընկերանալ իր պտոյտին։ Ամպ մը սահեցաւ Արմանի ճակտին վրայ, այն ամպը՝ զոր Լիւսի նշմարած էր մօրուկը նուիրած օրը։ Լիւսի արդէն իսկ կը պատրաստուէր ետ կենալ իր ծրագրէն, երբ կոմսը ամենայն հանդարտութեամբ պատասխանեց թէ մեծ հաճոյք պիտի զգար մանկամարդ աղջկան ընկերանալով։ Զգացած ամենաբուռն վախէն յետոյ ամենակատարեալ յափշտակութեան անձնատուր եղաւ։ Տղու մը պէս ուրախութիւն զգաց եւ իր ամէնէն գեղեցիկ գըլխարկը ու ամէնէն նոր վերարկուն խնդրեց խանդավառութեամբ։ Բայց Արման հանդարտեցուց Լիւսիի եռանդը, ըսելով.

(Շարունակելի)

—Աս ալ քեզի համար, ըսաւ կինը իր կարգին, յանձնելով Մառիին այն դրամը՝ զոր տուած էր նպարավաճառը. անկէ զատ՝ ճերմակ դրամ մըն ալ տուաւ։

—Հիմա կրնաս երթալ, ըսաւ կօշկակարը աղջկան։

Նէ դուրս ելաւ, թեթեւ՝ թիթեռնիկին պէս՝ որ կը քսուի ծաղիկներուն։

Միջնորմին միւս կողմը՝ Լուի ԺԵ.ի երկրորդ դրան ետեւը, ճշմարիտ կատակերգութիւն մը կը խաղցուէր, ըստ ինքեան քիչ մը տխուր, իրապէս՝ զաւեշտ մը։ Բայց այդ դուռը՝ իր ժամանակին այդ տեսակ զաւեշտներ շատ տեսած էր։

Որմնադիրին լաճերը ծամածռութիւններու մէջ՝ լեզուի պզտիկ հարուածներով, անագէ դգալով մը կ'ուտէին կամուհիին թթուած անուշեղէնները։

—Աղէ՛կ է կ'ըսէր Ժան, աչքերը անճառնիօրէն բացած, ու ճակատը ծալծալ՝ երբ թէ լման մը խածած ըլլար։

—Անշուշտ, կը յօրէր Ֆիֆին։

—Ցնու է, կ'աւելցնէր Օկիւսթ, թեզանիքով իր լինտերը սրբելով։

—Հացի վրայ աղուոր կ'ըլլայ, ըսաւ մայրը տխրօրէն։

Այս վայրկեանին՝ Մառի ներս մտաւ։

—Հա՛ց, հա՛ց, պոռացին լաճերը։

Ոտքերնին գետին կը զարնէին։

—Ու շատ մը դրամ, պոռաց Մառի։

Բուռ մը սուերը եւ ճերմակ դրամը դրաւ տիկին Լանորիէի գոգին մէջ։

Հաճոյքէն կարմրած աղջիկը բացատրեց թէ ինչպէ՛ս փրկած էր իր ընտանիքը։ Յետոյ մանրամասնեց, ընդմիջելով շատ անգամ շնչասպառութեան պատճառաւ, իր պզպզայ մանկակներուն աղաւորութիւնները։

—Կը տեսնե՞ս, հէ՛, Ռուսէլինք ազնիւ են, հակառակ իրենց տգեղութեան։

—Կեծի չեն բոլորովին, յարեց Մառի, չարերն են որ կ'ըսեն զայն։

Պզտիկ Ժանը բան մը մտիկ ըրած չէր, հացի կտոր մը կը կրծէր արդէն, առանց թողլ տալու որ անոր վրայ անուշեղէն քսեն։

(Շար.) Սամոնճ Ա. ՀՈԼԱՍԱՐ

Արտաքին Լուրեր

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին Բարիզի մէջ.—Զրահապատ հեծելազօրերը.—Օբերայի պողոտային վաճառականները.—Արտաքին զօրաց նախարարին հացկերոյթը.—Նուէրները.—Լուսավառութիւն եւ ջահազնացութիւն.—Որսորդութիւն Ռամպույեի մէջ.—Ելենա թագուհին.—Ռուս մամուլը։

Բարիզ, 17 Հոկտ.—Երէկ իրիկուն երբ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորը Իտալիոյ դեսպանատունէն կը վերադառնար, արտաքին գործոց պաշտօնարանին բակին մէջ զրահապատ հեծելազօրքերու հրամանատար Ռիշար զնդապետը քառակուսի մը կազմել տուաւ իր զինուորներուն։ Իտալիոյ թագաւորը որ կառքէն կ'իջնէր, փոխանակ վեր ելլելու, Ռիշար զնդապետին մօտ գնաց եւ խնդրեց որ զինուորները այլ եւս հանգիստ ընեն. շնորհաւորեց զնդապետը այն եղանակին համար, որով կը վարէ իր զինուորները. նաեւ յանձնարարեց իր շնորհակալութիւնները յայտնել ստորադաս սպաներուն։

—Օբերայի պողոտային վաճառականներու սէնտիքան, նախագահ Պ. Սէնէօյի առաջնորդութեամբ, ներկայացան Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին եւ մատուցին մագաղաթէ ուղերձը՝ գեղակերտ պահարանի մը մէջ դրուած (Տե՛ս մեր երկուշաբթի օրուան թիւը)։ Թագաւորը ու թագուհին շնորհակալութիւն յայտնեցին, յարելով նաեւ թէ իրենց մեծ հաճոյք պատճառած է Բարիզի ժողովուրդին կողմէ եղած ընդունելութիւնը։ Միանգամայն շնորհաւորեցին սէնտիքան՝ Օբերայի պողոտային շքեղ զարդարանքին համար։ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորը յարեց թէ կը ցաւի որ շատ քիչ ժամանակ ունի անոր վրայ աչքանցնելու համար։ Թագաւորը հարցուց թէ այդ սէնտիքան ե՞րբ կազմուած է։ Պ. Սէնէօ պատասխանեց թէ Նոյն Վեհափառութեանց այցելութեանը առթիւ կազմուած է։ Թագաւորը պատասխանեց թէ գոհ է որ Բարիզ ժամանումը պատճառ եղած է այդ սէնտիքային. փափաք յայտնեց որ անոր անդամներուն միջեւ եղած ներդաշնակութիւնը շարունակէ՝ սէնտիքայի մը որ իր հովանաւորութեանը տակ կազմուած է։

—Երէկ իրիկուան արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ տեղի ունեցաւ նախարար Պ. Տէլքասէի կողմէ տրուած հացկերոյթը՝ ի պատիւ Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին։ Պ. ու Տիկին Լուպէ ալ ներկայ էին։ Սեղանը հարիւր յիսուն հոգինոց էր եւ պատրաստուած վարի յարկի ճաշասրահին մէջ. զարդարուած էր արծաթէ խոշոր մրգամաններով եւ զանազան տեսակ արուեստագործներով։ Ճաշասրահին ամէն կողմերն ալ հազուագիւտ տունկեր եւ ծաղիկներ կային։ Թագաւորը բազմած էր Պ. Լուպէի դէմը. աջ կողմը կար Տիկին Լուպէ եւ ձախ կողմը Տիկին Տէլքասէ։ Նախագահին աջ կողմը բազմած էր թագուհին եւ ձախ կողմը Իտալիոյ դեսպանին կինը՝ Թօռնիէլլի կոմսուհին։ Պ. Տէլքասէ կը գտնուէր Տիկին Լուպէի աջ կողմը։ Ելենա թագուհին վիզէն կախած էր այն գոհարեղէնը որ մատուցուած էր Բարիզի նահանգային խորհուրդին անունով։ Ներկայ էին նաեւ բոլոր նախարարները, քաղաքական անձնաւորութիւններ եւ արքունական հիւրերուն հետեւորդները, օտար քանի մը դեսպաններ եւայլն։ Սպասները Սէվրի գործարանին արտադրութիւններն են 1840 էն շինուած. իսկ աղանդերինները 1823–1825ի նշանաւոր հաւաքածոներուն։ Թագաւորը ու թագուհին շնորհակալութիւն յայտնեցին Սէվրի արտադրութիւններուն համար։ Հացկերոյթէն ետքը թագաւորը ու թագուհին գացին ուրիշ սրահ մը, ուր տեսակցութիւններ ունեցան ներկաներուն հետ։ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորը՝ տեսակցեցաւ օտար դեսպաններէ ոմանց հետ։ Քանի մը տիկիններ ալ թագուհիին ներկայացան։ Քիչ վերջը թատերական ներկայացում մը կատարուեցաւ մասնաւորապէս պատրաստուած թատերաբեմի մը վրայ։ Արքունական հիւրերը շատ ախորժ զգացին։ Հանդէսը աւարտեցաւ կէս գիշերին եւ արքունական հիւրերը իրենց յարկերը քաշուեցան։

—Երէկ իրիկուան հացկերոյթէն առաջ կրթական նախարար Պ. Շոմիէ թագաւորին ու թագուհիին մատոյց երկու շքադրամներ որոնց վրայ Նոյն Վեհափառութեանց պատկերները քանդակուած էին։ Շքադրամները, որոնք դրուած էին գեղեցիկ պահարաններու մէջ, երեք տեսակ էին, ոսկի, արծաթ ու պղինձ։ Թագաւորը ու թագուհին ջերմագին շնորհակալութիւն յայտնեցին Պ. Շոմիէի. նաեւ շնորհաւորեցին այդ շքադրամները պատրաստող փորագրիչ Պ. Շարլէնը որ ներկայ էր։

—Օբերայի պողոտային մէջ երէկ գիշեր ալ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէր, թէեւ օդը ցուրտ էր եւ կ'անձրեւէր, բայց ամէն կողմ լուսավառութիւն կատարուած էր։ Թաղապետական խորհրդականներուն կողմէ կազմակերպուած ջահազնացութիւն մը կատարուեցաւ։ Կէս գիշերին ցուրտը աւելի սաստկացած ըլլալով, բազմութիւնը ցրուեցաւ։

Ռամպուլեէ.—Թէեւ անձրեւ կու գայ, սակայն առտուն հետաքրքիրներու մեծ բազմութիւն մը հաւաքուած է կայարանին շուրջը, որ շքեղապէս զարդարուած է ֆրանսական ու իտալական դրօշներով։ Զինուորներ եւայլն կը սպասեն. նաեւ թափօրը կազմելիք կառքերը պատրաստ են։ Ժամ 10ին արքունական կառախումբը կայարան մտաւ։ Քաղաքապետը ուղերձ մը կարդալով բարի գալուստ մաղթեց Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորին։ Քիչ ետքը թագաւորը, նախագահը քառաձի կառքի մը մէջ բազմելով Ռամպուլեէի դղեակը գացին։ Ճամբուն երկու կողմերը զինուորներ բարեւի կեցած էին եւ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուած էր։ Նուագածուներու խումբեր կը հնչեցնէին Իտալիոյ ազգային երգը եւ Մարսէյեզը։ Թափօրը երբ դղեակին բակը մտաւ, անձրեւը սկսաւ։ Դղեակին ներքին մասերը շքեղապէս զարդարուած էին։ Ժամ 11ին թագաւորը, նախագահը եւ հրաւիրեալները որոնք որսորդի հագուստ հագած էին՝ ճաշարան գացին, ուր սեղան մը տրուեցաւ։ Կէսօրէն ետքը թագաւորը, նախագահը ու հրաւիրեալները կառքով գացին դղեակին պարտէզը։ Անձրեւը դադրած էր։ Պահապանները հրացանները յանձնեցին որսորդներու որոնք ինը հոգի են՝ թագաւորը, նախագահը, Ֆրանսայի Ծերակոյտին ատենապետը, թագաւորին հետեւորդները եւայլն։ Եղած կարգադրութեան մը համաձայն, թագաւորը մէջտեղը կեցաւ, Պ. Լուպէ աջ կողմը եւ Պ. Ֆալիէր ալ ձախ կողմը։ Դեր–զնդապետ Լամի որ որսորդութիւնը կը վարէր, նշանը տուաւ եւ որսորդները յառաջացան։ Որսորդութիւնը աւարտելէն ետքը թագաւորը, Պ. Լուպէ եւ հետեւորդները դղեակ գացին, ուր շքախնջոյք մը պատրաստուած էր եւ յետոյ Բարիզ դարձան։

Բարիզ.—Ելենա թագուհին ուղեւորութենէն եւ երկու օրուան այցելութիւններէն յոգնած ըլլալով, այս առտու ոչ ոք ընդունեց։ Թղթատարին բերած նամակները աչքէ անցուց եւ քանի մը նամակ գրեց։ Կէս օրին Ելիզէի պալատը գնաց. մութ կապոյտ թուիչէ շրջազգեստ մը կը կրէր։ Հոն ընդունուեցաւ Տիկին Լուպէի կողմէ եւ կարճ տեսակցութենէ մը ետքը սեղանի հրաւիրուեցաւ։ Ներկայ էին նաեւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ, Իտալիոյ դեսպան Թօռնիէլլի կոմսը եւ ուրիշներ։ Ճաշէն ետքը թագուհին ու տիկին Լուպէ Լուվր գացին. այդ միջոցին յորդառատ անձրեւ կը տեղար։ Ելիզէի բակին մէջ երբ թագուհին կառքով դուրս կ'ելլէր՝ հեռագրական ցրուիչ մը ներս մտաւ հեծելանիւով. բնականաբար պահակները արգիլք եղան, բայց հասկցուեցաւ թէ Հռոմէն հեռագիր մը կը բերէր թագուհիին ուղղուած։ Իսկոյն այդ հեռագիրը յանձնուեցաւ թագուհիին որ լուր առաւ թէ իր զաւակները խիստ լաւ վիճակի մէջ են։ Թագուհին ու Տիկին Լուպէ Լուվր ժամանելով, նախ այցելեցին գերեզմաններու եւ հին արձաններու մասը. յետոյ առաջին յարկը ելան։ Հոն թագուհիին ներկայութեանը բանեցուցին այն գործիքը, որով հին ժամանակէ մնացած ադամանդներ գեղեցկապէս կ'եփուցուէին։ Ապա թագուհին այցելեց իտալական հնութեանց սրահները։

ՍԷՆ–Բեդերսպուրկ.—Նովոսթի կ'ըսէ թէ այդ այցելութիւնը որ մասնաւորապէս քաղաքական կարեւոր ու ծանր նշանակութիւն մը չունի, նոր երաշխաւորութիւն մըն է Եւրոպայի խաղաղութեան պահպանման, որով մեծ գոհունակութեամբ պիտի ընդունուի։ Նովոյէ Վրէմիա ալ կ'ըսէ թէ Ռուսիա, իբրեւ բարեկամ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ, գոհունակութեամբ կը տեսնէ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց հաստատուն հանգամանք մը ստանալը։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ Ռուսիա, խաղաղութեան անկեղծ սէրէն մղուած, մաղթանքներ կ'ուղղէ Հռոմ ու Բարիզ, այդ երկու երկիրներու համաձայնութեանը ու բարգաւաճման համար։

ՏԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ճաբոն ու Քորէա.—Սու մարէշալը.—Կացութիւնը Չինու մէջ.—Ռուսական զօրահանդէս։

Լոնտոն, 17 Հոկտ.—Ուէյ–Հայ–Ուէյէն կը հեռագրեն Մորնինկ Բոսթի թէ ճաբոնցիները զինուոր ցամաք հաներ են Բի–Թիանկի մէջ, Քորէայի ծովածոց, սակայն չինական նաւահանգիստներէն առնուած այդ կարգի լուրերը, յայտնի է թէ, վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ։ Միւս կողմէ Հաքոտաթէն (Ճաբոն) կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ այդ քաղաքին մօտերը հարիւր հազարէ աւելի զինուոր համախմբուած են որ նոյն զինուորներու շոգենաւ նստելուն կեդրոնը պիտի ըլլայ, երբ թշնամութիւնները ծագին։ Ճաբոնները թորփիլներ կը դնեն նաւահանգիստին մէջ, ինչպէս նաեւ Ճաբոնի արեւմտեան ծովեզերքին նաւահանգիստներուն մէջ։

—Հարաւային Չինէն առնուած լուրերու նայելով՝ Սու մարէշալը մեռեր է բանտին մէջ։ Ֆրանսական հիւպատոսը ձեռնարկներ ըրեր է Չինու կառավարութեան մօտ, ուրկէ կ'ենթադրուի թէ Սու մարէշալին մահը բնական ըլլալու չէ։

—Սուանկ–Սիի ըմբոստները կ'ապատակեն Հու–Նանի հարաւային կողմը, ինչ որ ընդհանուր վրդովում առաջ կը բերէ։

—Չէ–Քիանկի մէջ ժանտախտը մեծ աւերումներ կը գործէ։

—Անցեալ կիրակի կատարուած ռուսական զօրահանդէսին ներկայ գտնուող օտարազգի մասնագէտները կը յայտարարեն թէ ռուսական պաշտօնական յայտարարութեանց հակառակ, 76,000 զինուորներ չեն մասնակցած, վասն զի զօրագունդերուն շատերը իրենց իսկական թիւին հազիւ երկու երրորդը ունէին՝ այսինքն ամբողջ զինուորներուն թիւը 45,000էն աւելի չէր։ Սա ալ յայտնի է, սակայն, թէ Ռուսերը Բորթ–Արթուրի շրջանակին մէջ ընդամէնը 75,000 զինուոր ունին։

ԱՆԳԼԻԱ

Հրաժարեալ նախարարներ.—Պ. Չէմպըրլէնի պայքարը ու հակառակորդները.—Գաղթային նոր նախարար

Լոնտոն, 16 Հոկտ.—Ազատ–փոխանակութեան կուսակից միութենականներու խորհրդարանական դաշնակցութիւնը այս իրիկուն կարեւոր գումարում մը ունեցաւ՝ ելմտական նախկին նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչի նախագահութեամբ։ Կարդացուեցաւ Տէվընշայրի դուքսին կողմէ Սըր Մ. Հիքս Պիչի ուղղուած նամակ մը, որով դուքսը կը յայտարարէ թէ պատրաստ է այդ դաշնակցութեան նախագահութիւնը ընել՝ կարգ մը վերապահումներով որոնք մեծ կարեւորութիւն մը չունին։ Կը ծանուցուի թէ ելմտական հրաժարեալ նախարար Պ. Ռիչի եւ Հնդկաստանի հրաժարեալ նախարար Լորտ Ճորճ Համիլթըն, իրենց անունը արձանագրել տուեր են՝ իբրեւ անդամ այդ դաշնակցութեան, որուն կը մասնակցին նախարարական կուսակցութեան ամէնէն կարեւոր անդամները, եւ որուն նպատակն է մաքառիլ մաքսային նախապաշտպանողական քաղաքականութեան՝ այսինքն Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրներուն դէմ։ Քաղաքին բոլոր նշանաւոր անձնաւորութիւնները ամէն օր ճառեր կը խօսին Պ. Չէմպըրլէնի նպաստաւոր կամ աննպաստ։ Կը պատմէ որ երկրին վեց–եօթը քաղաքներուն մէջ միեւնոյն օրը բանախօսութիւններ արտասանուին նոյն խնդրոյն վրայ։

—Կը յուսացուի որ գաղթային նոր նախարար Պ. Լիթըլթըն վերստին երեսփոխան ընտրուի, թէեւ իր ընտրական շրջանակը, Ուորուիք եւ Լիմինկթըն, կը գտնուի քաղաքական զօրաւոր կեդրոնին՝ Պիրմինկհէմի ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Պ. Չէմպըրլէնի հաւատարիմ տեղակալը Պ. Վինս ստիպողական նկատեց ազդարարել իր պաշտօնը՝ իբրեւ քարտուղար մաքսային սակացոյցի բարենորոգման դաշնակցութեան. նաեւ անհրաժեշտ դատեց երկրորդական գործակատարներու բանակով մը օգնութեան հասնիլ պահպանողական ընտրելիին։ Անոր հակառակորդը՝ Պ. Պէքիճ, կը զարմանայ իր յաջողութեանը վրայ։ Ամէն պարագայի մէջ շատ օգտաւոր պիտի ըլլայ ընտրական պայքարը որ շաբաթէ մը կ'աւարտի։

ԻՏԱԼԻԱ

Նախարարական տագնապի զրոյցներ.—Ցարին այցելութիւնը — Աւստրիական լրագիրներուն ներխուժները։

Հռոմ, 16 Հոկտ.—Նախարարապետ Պ. Ծանարտէլլի այս առտու հոս հասաւ եւ վաղուան համար նիստի հրաւիրեց նախարարները։ Իրիկուան լրագիրները կ'ըսեն թէ Պ. Ծանարտէլլի որոշեր է իր պաշտօնէն հրաժարիլ։ Վաղուան նախարարական գումարումին մէջ Պ. Ծանարտէլլի պաշտօնապէս պիտի ծանուցանէ իր հրաժարման որոշումը։ Իրիկուան լրագիրներուն խօսքին նայելով՝ կրթական նախարար Պ. Նազի պիտի հաստատէ այդ լուրերը։ Իդալի նոյն իսկ կ'ըսէ թէ քանի մը նախարարներ կը պատրաստուին թողուլ իրենց պաշտօնը։ Նոյն լրագիրը, որ ստոյգ կը նկատէ այդ հրաժարումը, կ'ըսէ թէ անկարելի է յաջորդ մը նշանակել նախարարապետին։ Կը կարծուի որ Պ. Ծանարտէլլի, տեղի տալով իր բարեկամներու թախանձանքներուն, նոր դահլիճը կազմելու գործը պիտի ստանձնէ, թէեւ Պ. Ծանարտէլլիի առողջական վիճակը չի թոյլատրեր։ Թրիպունա չի կարծեր որ Պ. Ծանարտէլլիի առողջական վիճակը պատճառ ըլլայ անոր հրաժարման։ Հակառակ պարագային՝ յոյս կը յայտնէ որ թագաւորը այնպիսի յաջորդ մը պիտի անուանէ, որ շարունակէ ազատական քաղաքականութիւնը ու յետադիմական եւ նոյն իսկ օտար ազդեցութեանց ենթակայ չըլլայ։ Իդալի կը հրատարակէ իր խմբագիրներէն մէկուն ռուս բարձր անձնաւորութեան մը հետ ունեցած տեսակցութիւնը։ Այդ անձնաւորութիւնը վստահեցուցեր է թէ՝ Ցարին Հռոմ կատարելիք ուղեւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ. որովհետեւ Նիքոլաս Բ.ի զգացումները Իտալիոյ թագաւորին ու ժողովուրդին նկատմամբ՝ փոխուած չեն բնաւ։ Երեսփոխան Պ. Սանթինի խորհրդարանին մէջ հարցում մը ըրաւ Պ. Ծանարտէլլիի թէ Ցարը ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ ինչ եղելութեանց պատճառաւ յետաձգած է իր ուղեւորութիւնը։

Վիեննա.—Աւստրիական մամուլը կէս–պաշտօնական հերքումներ կը հրատարակէ, ի պատասխանի իտալական լրագիրներու այն ձգտումին, որով Ռուսիոյ Ցարին ուղեւորութեան յետաձգումին պատճառը կը նկատեն աւստրեւ–հունգարական կառավարութիւնը։ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ իր այսօրուան թիւին մէջ կը յայտարարէ թէ այդ ամբաստանութիւնը յերիւրանք մըն է, քանի որ Աւստրիա–Հունգարիա ո եւ է շարժառիթ չունի արգելք ըլլալու այդ ուղեւորութեան։ Միւս կողմէ Միլանի Բէռսէվերանձա լրագիրը, որ իր ազդեցիկ անձերու հետ ունեցած յարաբերութիւններով ու ստոյգ տեղեկութիւններով ծանօթ է, Աւստրիոյ մէջ առաջ եկած դժգոհութեան պատճառ եղած է, պահանջելով որ այդ տէրութիւնը ապահովութիւն ընծայէ թէ իտալական ամենաբարձր շահեր խանգարելու ջանք չէ տարած։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիացի պատուիրակներուն Բարիզ այցելութիւնը.—Քանի մը մանրամասնութիւններ։

Լոնտոն, 16 Հոկտ.—Ի պատասխանի վաճառականութեան եւ ճարտարարուեստի հանրապետական մասնախումբին, երկու հարիւրէ աւելի պատուիրակներ, ի դիմաց Լոնտոնի միջնաքաղաքին միջազգային առեւտրական ընկերակցութեան, Հոկտ. 26ին պիտի մեկնին մասնաւոր կառախումբով, Բարիզ երթալու համար։ Այդ պատուիրակներու մէջ պիտի գտնուին անգլիական ամենակարեւոր առեւտրական տուներու պետերը՝ որոնք յարաբերութեան մէջ են ֆրանսական տուներու հետ։ Այդ այցելութիւնը, որ նպատակ ունի ամրապնդել Ֆրանսայի ու Անգլիոյ յարաբերութիւնները, զուտ առեւտրական հանգամանք ունի։ Հաւանական է որ Լոնտոնի քանատական ընդհանուր ներկայացուցիչ Լորտ Սթրաթքոնա եւ Լոնտոնի առեւտրական Սենեակին նախագահ Սըր Ալպէրթ Ռոլլի պիտի ընկերանան պատուիրակներուն։ Բայց ժամանելնուն՝ անգլիական պատուիրակութիւնը պիտի ընդունուի քաղաքապետին, թաղապետական խորհուրդին եւ ուրիշ ընկերութեանց կողմէ։ Յետոյ պատուիրակները մասնաւոր կառախումբով պիտի մեկնին դէպ ի Բարիզ, ուր հասնելնուն՝ կայարանին մէջ պիտի ընդունուին վաճառականութեան ու ճարտարարուեստի հանրապետական մասնախումբին անդամներուն կողմէ։ Իրիկուան նոյն մասնախումբին անդամները սեղան մը պիտի տան ի պատիւ անգլիացի պատուիրակներուն, առեւտրական նախարար Պ. Թրույոյի նախագահութեամբ։ Կը յուսացուի թէ ֆրանսացի ուրիշ նախարարներ ալ ներկայ գտնուին այդ հացկերոյթին։ Մէկ քանի բանախօսութիւններ պիտի արտասանուին։ Յաջորդ օրը, միջօրէէն յետոյ, պատուիրակները պաշտօնապէս պիտի ընդունուին Բարիզի թաղապետական խորհուրդին կողմէ։ Իրիկուան՝ շքեղ ներկայացում մը պիտի տրուի Օբերայի թատրոնին մէջ։ Պատուիրակները Հոկտ. 31ին մասնաւոր կառախումբով պիտի մեկնին Բարիզէ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գերմանիոյ կայսեր նուէր.—Զբօսանաւերու մրցում.—Ամերիկեան ցաւ.—Լինչի խաղը։

Նիւ–Եորք, 16 Հոկտ.—Ուաշինկթընի դիւանագիտական միջավայրերուն մէջ զրոյց կայ թէ Գերմանիոյ կայսրը, «Նիւ–Եորք Եաթինկ Քլիւպ»ի միջոցաւ կարեւոր մրցանակ մը պիտի տայ՝ զբօսանաւերու մրցումի մը համար որ տարին պիտի կատարուի Սանտի–Հուքի եւ Բօուէսի միջեւ։ Այդ նուէրին նպատակն է ընկերակցական կապեր հաստատել Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց միջեւ։ Վիլհելմ Բ. կ'առաջարկէ այդ մրցումը մայիսին կատարել, իբրեւ ամէնէն յարմար ամիս։

—Ամերիկայի մէջ տղաք մեծերուն ընթացքին կը հետեւին, գէթ սեւամորթներու դէմ եղած տմարդութեան տեսակէտով, զգացում մը որ քանի մը տարիէ այնքան բուռն է Մ. Նահանգաց մէկ քանի մասերուն մէջ։ Լրագիր մը կը պատմէ թէ Ճէյմս Շրէթք եւ իր տարեկից ընկերը, Ճօզէֆ Մանկօ Լինչի օրէնքին գործադրութիւնը նմանցուցեր են։ Խամաճիկ մը շիներ են իբրեւ սեւամորթ զոր պէտք էր կախել կամ այրել։ Այդ տղաք այնքան լաւ գործադրեր են Լինչի օրէնքը որ սեւամորթը այրելու առթիւ դրացի մը տանը բռնկցուցեր են։ Հիմա ձերբակալուած են եւ դատաստանի պիտի ենթարկուին։

ԼԵՈՆ ԺԳ.Ի
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վատիկանի քահանայապետական դիւանը.—Լեոն ԺԳ ի բարեացակամութիւնը։

Ինչպէս յայտնի է, հանգուցեալ Լէոն ԺԳ. առաջին Պապը եղաւ որ գիտասէր հանրութեան առջեւ քահանայապետական դիւանատունը բացաւ։ Կը քաջալերէր աշխատողները, կը շահագրգռուէր անոնց հետազօտութեանց եւ հաճոյք կը զգար անոնց այցելելէն։ Վատիկանի մատենադարանը յաճախողները, աշակերտները, մէկէ աւելի անգամներ լսած են ոտնաձայն մը մօտակայ նրբանցքին մէջ։ Երեք մետաղական հարուածներ կը զարնուէին մեծ դրան։ Երբ դուռը կը բացուէր, զուիցերիական համազգեստով երկու զինուորներ կ'երեւային, յետոյ ազնուական պահակ մը՝ մանէնճէօր Մոցցի, նաեւ մէկ–երկու հոգի, վերջապէս քահանայապետին գահաւորակը՝ զոր Վատիկանի կալըրիներուն մէջ կը պտտցնէին կարմիր զգեստ հագած ծառաներ։ Ցամրաբար, այս փոքր թափօրը կ'անցնէր սրահին մէջէն։ Լէոն ԺԳ., իրանը ծռած, աջ ու ձախ ակնարկներ կը նետէր, իր հիւրերուն յարատեւութիւնը գիտնալու համար կարծես. ձեռքով օրհնութիւններ կու տար։ Հանգուցեալ Պապը չէր վախնար որ պատմական գիտութիւնը կը թափանցէ քահանայապետական հաւաքածոներու գաղտնիքին։ Ամէն երկիրներու, կարծիքներու եւ դաւանանքներու պատկանողներ ալ միեւնոյն բարեացակամ ընդունելութիւնը կ'ընէր։ Այն օրը երբ լսեց որ Վատիկանի փառաւոր արձանագրութեանց ամէնէն եռանդուն հետեւողներէն մէկը բողոքական էր, Լէոն ԺԳ. գոհացաւ պատասխանելով. «Ի՜նչ փոյթ, գացէք ըսէք որ բան մը չծածկէ, կրնայ ամէն ինչ հրատարակել։»

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ասիր գաւառին (Նէճտին) կառավարիչ անուանուեցաւ տեղւոյն զօրաբաժնին հրամանատար Հաֆըզ փաշա, պահելով հանդերձ իր այդ պաշտօնը։

—Միւթէվէլիզի ատեանին՝ Զօրումի նախնական դատարանի անդամ Հասան էֆ.ի։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Թալըճեայի երեւելիներէն Պապըրզիզատէ Ապտիւլլաթիֆ պէյի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սուրհանդակ լրագրի առաջին խմբագիր Աբիկ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Ավլոնեացի վախճանեալ Հաճի Մուսթաֆա փաշայի աղջկան՝ Նասիբէ հանըմի եւ Եվդոքիա վարչական խորհուրդին անդամ Մէհմէտ Ալի փաշայի կնոջ՝ Մէլէք հանըմի։

—Իմթիազի ոսկի շքադրամ՝ Զօրումի ոստիկան–զինուորներու հազարապետ Օսման պէյի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, հետզհետէ կը ղրկուին Բ. ու Գ. զօրաբանակները եւ զինուորներուն կը բաշխուին։ Այդ առթիւ նոյն զօրաբանակներու զօրաբաժիններուն կողմէ երախտագիտական ուղերձներ ղրկուած են Սպարապետի Դուռը՝ յառս Կայս. Գահոյից մատուցելու համար։

—Քաղաքապետութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովը մինչեւ հիմա 208,890 ղրուշի դրամական նպաստներ ստացաւ՝ Ռումէլիի մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն համար։

—Վաճառական Վիթալ էֆ. 150 հատ ձմեռոց կտաւէ անձրեւանոց նուիրեց։ Կ. Պոլսոյ մաքսատան քննիչ անասնաբոյժ Յակոբ էֆ. տասը զոյգ տրեխ նուիրեց։

—Ինէպէօլի պաշտօնեաները ու երեւելիները, ասկէ առաջ նուիրուած 700 զոյգ տրեխէն զատ, 2424 ներքին բաճկոնակ պատրաստած են։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գործակատար Պ. Նաչէվիչ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին հետ։

ՇՈՒԷՏ–ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ դեսպան Պառոն Պէք–Ֆրիս, երէկ առտու, արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին մէջ միքրոպաբանական աշխատանոց մը հաստատուեցաւ՝ ախտաճանաչութեան համար։ Անոր յատուկ գործիքները Եւրոպայէն բերելով զետեղուեցան եւ նոյն հաստատութեան բժիշկներէն Ավնի պէյ, որ նոյն աշխատանոցին պատուակալ տեսուչ կարգուած է, գործի ձեռնարկեց։ Այս անգամ ալ Համազգային Անկելանոցին բժիշկներէն Ռաշիտ Թահսին պէյի տեղեկագրութեանը վրայ, Գերմանիայէն բժշկութեան յատուկ ելեկտրական գործիքներ բերուեցան՝ կաթուածի, անդամալուծութեան եւ ջղային հիւանդութեանց ենթակայ եղողները դարմանելու համար։ Հիմա նոյն հաստատութեան մէջ գտնուող եւ զանազան ազգերու պատկանող այդ կարգի հարիւր քառասուներինը հիւանդներ կը դարմանուին ելեկտրական դրութեամբ, որուն գոհացուցիչ արդիւնքները սկսած են տեսնուիլ։ Համազգային Անկելանոցին բոլոր պաշտօնեաները այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ կ'ընեն Վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ մէջ դատական քննիչ Հիւսնի պէյի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ գործադրելու կայս. այն Իրատէն, որուն համաձայն Մանաստըրի նահանգին ոստիկաններուն յատկացուած գումարը 580,810 ղրուշի պիտի բարձրացուի եւ ըստ այնմ նոր կազմակերպութիւնները պիտի ըլլան։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԷՆ եկող այն չորս սպաները որոնք Ռումէլիի նահանգաց մէջ պիտի պաշտօնավարեն իբրեւ ուսուցիչ ոստիկան–զինուորներուն, այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանեն Մարսիլիոյ ճամբով։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Հոլանտայի պաշտօնաթերթը դեսպանական փոփոխութիւններ կը ծանուցանէ։ Ի մէջ այլոց Կ. Պոլսոյ դեսպան Տօքթ. Վիքէրլէն պիտի յաջորդէ Զուիցերիոյ մէջ դեսպան Վան Պիլանթ կոմսը որ Կ. Պոլսոյ մէջ ծնած է, վասն զի հայրը՝ 1862էն 1861 Կ. Պոլսոյ մէջ հոլանտական դեսպան էր. եւ անոր պաշտօնավարութեանը օրով շինուեցաւ Բէրայի Մեծ Փողոցին հոլանտական դեսպանատան շէնքը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանին կնոջ՝ Տիկին Քոնսթանի վիճակը բաւական բարւոքած է։ Ինչպէս ծանուցինք, պարտէզին մէջ խոյ մը անոր ծունկին զարնելով ոսկորը վնասած էր։ Առաջուան զգացած ցաւերը բոլորովին դադրած են, սակայն Տիկին Քոնսթան տակաւին քանի մը օր անկողնէն պիտի չելլէ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.—Երէկ հրատարակեցինք Օսմ. Պանքային մէկ ծանուցումը որ կը վերաբերի օսմ. նոր արժեթուղթերու փոխանակման՝ առժամեայ արժեթղթերուն հետ։ Բարիզի սակարանին մէջ լաւ ազդեցութիւն ըրած է այն արդիւնքը, որով հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան նոյն փոխանակութիւնը կատարելու համար։ Ապացոյց արդէն կ'երեւայ օսմ. Միացեալ նոր Պարտքին գիներուն յարատեւ բարձրացումէն։ Սեղանաւորական այսքան մեծ գործողութեան մը շուտով կատարուելուն արժանիքը ամբողջովին կը վերաբերի ելմտական նախարարութեան եւ Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէնութեան որ յանձն առած է նոյն գործողութեան բոլոր պարագաները։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ԴԱՏԱՐԱՆԸ.—Պետական Խորհուրդը նկատելով որ երբ կառավարական պաշտօնեայ մը հարկ ըլլայ դատաստանի ենթարկել, յաճախ հարցաքննիչ դատաւորները, ամբաստանիչ ատեանները եւ ընդհանուր դատախազները թեթեւ քննութիւն մը կատարելով դատաստան տեղի չունենալու որոշում կու տան, նկատելով որ նոյն պաշտօնեաները այդ կերպով կ'ազատին իրենց ապօրէն ընթացքին բերմամբ սահմանուելիք պատիժէն, եւ նկատելով որ այդ պարագան համարձակութիւն մը կու տայ անոնց՝ բարձրագոյն հաճութեան հակառակ ընթացքներու մէջ գտնուելու, որոշեց թէ ասկէ վերջը դատաստանի ենթարկուելիք պաշտօնեաներուն հարցաքննութիւնը կատարուի եւ ընդհանուր դատախազները տեղեկագիրը պատրաստելով դատարանին յանձնեն եւ դատավարութիւնը կատարուելէ ետքը դատարանին կողմէ տրուելիք որոշումը գործադրուի. հարցաքննիչ դատաւորները, ամբաստանիչ ատեանները եւ ընդհանուր դատախազները դատաստան տեղի չունենալու մասին բնաւ որոշում պիտի չտան։

ՀՈՒՆԳԱՐԱՑԻ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐԸ.—Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ աւստրեւ–հունգարական դեսպան Պառոն ֆօն Քալիչէ, անցեալ ուրբաթ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած միջոցին շնորհակալութիւն մատուցեր է՝ Կ. Պոլիս այցելող հունգարացի զբօսաշրջիկներուն նկատմամբ եղած կայս. մեծարանքներուն համար։

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ.—Ելմտական նախարարութիւնը գրեց առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, որպէս զի Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը ցուցակ մը պատրաստէ՝ նշանակելով նոյն Սենեակին մէջ արձանագրուած վաճառականներու եւ լումայափոխներուն անունները՝ ցոյց տալով անոնց իւրաքանչիւրին դասակարգը, իրենց շահուն համեմատ։ Այդ ցուցակը ելմտական նախարարութեան պիտի ղրկուի, որպէս զի դիւրութիւն մը ըլլայ անձնական տուրքերուն բաշխումը կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովներուն։

ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆՑ գործերու վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներու մասին խորհրդակցութիւն կատարելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ եւ երէկ իր առաջին նիստը գումարեց։ Այդ յանձնաժողովը կը կազմեն Բ. Դրան խորհրդականներու ատենակին առաջին քարտուղար Մուսթաֆա պէյ, հպատակութեանց դիւանին օգնականներէն Թէվֆիք պէյ եւ հիւպատոսական գործոց դիւանին առաջին միւմէյիզ Իպրահիմ Հագգը պէյ։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.—Նիյտէէն Էտհէմ պէյզադէ Ալի Ֆուատ պէյ, աղերսագիր մը մատուցանելով Գոնեայի կուսակալութեան, մենաշնորհ խնդրեց Մանասի լիճը մաքրելու, շրջակայ հողերը ոռոգելու եւ ջրանցքներ բանալու համար։ Այդ աղերսագիրը, քարտէսները եւ այդ մասին կատարուած քննութեանց արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրը նոյն կուսակալութեան կողմէ ղրկուեցան հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ԹԱՇՈԶԷՆ խնդրուեցաւ որ Սէլանիկ երթեւեկող Մախսուսէի շոգենաւերը նոյն կղզին ալ հանդիպին, քանի որ Թաշոզ հետզհետէ կը զարգանայ։

ՅՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Բրբչովայի Յոյները նկատելով որ ինքզինքնին իբրեւ յոյն հասարակութեան անդամ ներկայացնող եւ վաճառականութեան համար Մանաստըր եւ ուրիշ տեղեր ժամանակ անցընող կարգ մը անձեր բոլորովին անհիմն զրոյցներու պատճառ կ'ըլլան, եւ նկատելով որ անոնք բնաւ Յոյն չեն, իրենց հոգեւոր պետին նախագահութեամբ գումարուելով մերժողական գիր մը պատրաստեր են՝ Յունաց Պատրիարքարանը ղրկուելու համար։ Այդ Յոյները նոյն գրոյն մէջ միանգամայն կը յայտարարեն թէ, պուլկար աւազակներուն կողմէ եղած սպառնալիքներուն հակառակ, Յոյները բնաւ չեն շեղած հաւատարմութենէ եւ թէ միշտ զինուորական ու քաղաքական պաշտօնեաներու աջակցութիւնը ու պաշտպանութիւնը կը վայելեն նոյն աւազակներուն դէմ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Նապոլիի օսմ. ընդհանուր հիւպատոսը հեռագրած ըլլալով որ Քասթելլամարէի մէջ (Նապոլիի ծովածոց) ժանտախտ երեւան ելած է, առողջապահական Խորհուրդը որոշեց որ այդ տեղի ժամանումները հսկուին. 2էն սկսեալ 48 ժամուան քարանթինայի ու ախտահանումներու ենթարկուին. Նաեւ մուկերու ջնջման հրահանգը գործադրուի։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ երկուշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է։

—Իսքէնտէրունէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն ու Լաթաքիոյ առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Հալէպի մէջ սեպտ. 29էն հոկտ. 5 քոլերայէ 82 դէպքեր ու 62 մահեր պատահեր են։ Դամասկոսի մէջ սեպտ. 28էն հոկտ. 4 պատահած են 67 դէպք ու 53 մահ։ Անտիոքի մէջ՝ սեպտ. 26էն հոկտ. 3՝ դէպք 16 ու մահ 10։ Այնթապի մէջ սեպտ. 25էն հոկտ. 4 դէպք 24 ու մահ 24։ Պիլէճիկի մէջ՝ սեպտ. 27էն հոկտ. 4՝ դէպք 3 ու մահ 3։ Քոլէրան երեւան ելլելէն ի վեր պատահած դէպքերուն թիւն է 5,994 եւ մահերունը՝ 5007։

—Սեպտ. 29էն հոկտ. 6 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 181, որոնց 2ը՝ կեղծմաշկէ, 2ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 1ը ծաղկախտէ, 5ը՝ թիֆոյէ, 6ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները՝ զանազան ախտերէ։

ԱԹԷՆՔԻ պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Ժան Բէնաքօզլը առջի օրը Կ. Պոլիս ժամանեց՝ հոս եւ Իզմիրի մէջ նոյն պանքային կողմէ մասնաճիւղեր հաստատելու խնդրոյն համար։ Երեք օրէն Լոնտոն պիտի երթայ եւ անկէ ալ Աղեքսանդրիա։ Աթէնք վերադառնալէն առաջ Իզմիր պիտի երթայ եւ յետոյ նորէն Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ այդ երկու մասնաճիւղերը վերջնականապէս հաստատելու համար։ Պ. Ժան Բէնաքօզլը որ եղբայրն է Կ. Պոլսոյ ծանօթ սեղանաւոր Պ. Էթիէն Բէնաքօզլըի, Աթէնքի առաջին ելմտագէտներէն մէկն է։ Աթէնքի պանքային տնօրէնութիւնը ստանձնելէ ի վեր մեծ զարկ մը տուած է այդ հաստատութեան։ Պ. Ժան Բէնաքօզլը նաեւ մեծապէս կը մասնակցի բարենպատակ գործերու։

ՄԵՏԱՔՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.—Վերջին օրերս Միլանի մէջ մանարաններու արտադրութիւնները եւ մետաքսի ու խոզակի սպառումները աւելի քիչ էին։ Գիները հազիւ կրցան բռնուիլ։ Լիոնի մէջ հրապարակը հաստատուն է։ Մարսիլիոյ մէջ 378,000 քիլօ ծախուեցան, որոնց 98,000ը՝ Սուրիոյ, 172,000ը՝ Պարսկաստանի, 80,000ը՝ Եգիպտոսի եւ 30,000ը Էտիրնէի ու Պրուսայի։

ՑՈՐԵՆ ԵՒ ԱԼԻՒՐ.— Հրապարակը բարւոքելու վրայ է։ Կիրակի օրուընէ ի վեր Ռումէլիէն 12 վակոն ցորեն բերուեցան։ Գիները 10–15 փարա բարձրացան՝ իւրաքանչիւր քիլէ։ Ալիւրներէն ժամանեցին 550 պարկ Օտեսայէն եւ 3800 Վառնայէն։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ռուսական ընդհանուր հիւպատոսարանին քարտուղար ու թարգման կարգուեցաւ Դաւրէժի հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Մ. Իվանով։

ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆԸ յառաջիկայ տարի չորս հարիւր հազար նոր պարտաթուղթեր շրջաբերութեան պիտի հանէ՝ վիճակահանութեամբ ու հարիւրին երեք տոկոսով եւ առաջուան պայմաններով։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Բարիզի մէջ Իտալիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին եղած փայլուն ընդունելութեանց առթիւ Պառոն տի Մէնցինկէր որ Կ. Պոլսոյ իտալական ընդհանուր հիւպատոսի պաշտօնը առժամաբար կը վարէ, ուրբաթ օրը ֆրանսական հիւպատոսարանը երթալով, իր, իտալական հիւպատոսարանի պաշտօնեաներուն եւ իտալական գաղթականութեան գոհունակութիւնը յայտնեց։

—Հռոմի ֆրանսական դեսպանին կինը՝ տիկին Պարէր, որ Բարիզի մէջ միշտ Իտալիոյ Թագուհիին քով գտնուեցաւ եւ մեծ դեր մը կատարեց Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մերձեցման գործին մէջ, Կ. Պոլսեցի է՝ հանգուցեալ Տամատ Պօղոս էֆ.ի աղջիկը։

«ՔՈԼԻՆԻՇԷ ՔՈՐԷՍՓՈՆՏԷՆՑ» կ'իմանայ թէ Պէլկրատէն ու Սէլանիկէն առնուած լուրերու նայելով, Սարաֆով սպաններ է Սմէրտէշ գիւղէն Վանկէլ անուն քուցօ-վալաքի մը կողմէ որ Ֆլորինայի բարձունքներուն վրայ հրացանի հարուածով մը գետինը տապալեր է զայն։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼ.— Սէլանիկի, Մանասթըրի ու Գոսովայի նահանգներուն մէջ զանազան տեղեր նորէն հեռագրական թելեր պիտի հաստատուին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ վերանորոգուելիք առեւտրական դաշնագրութեան համար երկու կողմի պատուիրակները քանի մը օրէն բանակցութեանց պիտի ձեռնարկեն Խարիճիէի մէջ։

ԿԱՅԾԱԿ.—Առջի գիշերուան փոթորիկին առթիւ կայծակ իջաւ Պոլսոյ Գօճա Մուսթաֆա Փաշայի թաղը՝ բաղնիքի մը վրայ, որուն մէկ մասը փլցուց։ Մէջը մարդ չկար. ուրիշ տեղեր ալ կայծակ իջած է։

—Առջի գիշերը Թոփգաբուի դուռը ու Եէնի Գաբուի կողմը տեղացող կարկուտը քանի մը տուներու ապակիները կոտրեր է։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Եէնիմահալլէ թաղը բնակող յանձնակատար Բարթող աղա, առջի գիշերը վերջին շոգենաւէն ելած իր տունը կ'երթար ժամ 1½ին մօտ, երբ Պիւլպիւլ Տէրէսիէն անցած ատեն քանի մը անծանօթ անձեր վրան յարձակեցան, գետինը տապալեցին եւ վրան գտնուած 35 ոսկին յափշտակելով փախան։ Ոստիկանութիւնը իմանալով իբրեւ կասկածելի ձերբակալեց կառապան Մուսթաֆա, Ասըմ, Ալի Օսման, Եուսուֆ եւ ձկնորս Վանկէլ անուն անձերը։ Քննութիւնները կը շարունակուին։

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿ.—Երէկ ժամ 6½ին Բերա Բէլէտի ետեւի գերեզմանատունէն գտնուեցաւ նորածին մանուկ մը դիակը։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը աճուրդով ծախու կը հանէ հետեւեալ քանակութեամբ հին կապարները.—

	քիլօ
54 տաշտ անթիմոնխառն կապար	1847
Կապարի բէրօքսիտ	2550
Կապարի հին թիլավանդակ	358
Կապարի թերթեր	1850
Գումար	6,605

Աճուրդը որոշուած է Հոկտ. 15/28ին ժամ 8ին (Ը. Թ.) եւ վաճառման գումարը ոսկեդրամով պիտի գանձուի նոյն օրը։

6/19 Հոկտ. 1903 1—3

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ այսօր ժամ 6½ին, Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Ներկայ էին, Կրօն. Ժողովէն՝ Տ. Գրիգորիս եւ Տ. Վահրամ արքեպիսկոպոսները, Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան, Տ. Կարապետ Ա. քահանայ Սեթեան։ Քաղաքական Ժողովէն՝ Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Գրիգոր էֆ. Խարեան, Միհրան էֆ. Սեթեան, Մկրտիչ էֆ. Ասատեան եւ Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

Ս. Պատրիարքը Ժողովին հաղորդեց՝ Մայր Աթոռոյ եկեղեցական ծանօթ խնդրոյն վերաբերեալ գրութիւններ.—Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն հասած վերջին գրութիւնները կարդացուեցան Ժողովին մէջ եւ նախորդ տնօրինութենէն դուրս գործադրութեան մը պէտքը չտեսնուեցաւ։—Կիւմիւշեան հանգուցեալ Յովհաննէս էֆ.ի կտակի խնդիրը նկատողութեան առնուեցաւ ի ներկայութեան Սարգիս էֆ. Կիւմիւշեանի, Կիւմիւշեան վարժարանի Խնամակալութեան անդամոց եւ ժառանգաւորաց ամանց, եւ խորհրդակցութիւններ ու կարծեաց փոխանակութիւններ տեղի ունեցան եւ համաձայնութեամբ վերջին կարգադրութիւնը թողուեցաւ յաջորդ նիստին։

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը որ երկու շաբաթէ ի վեր Տարսոն կը գտնուէր, սեպտ. 28ի ուրբաթ առաւօտը Մերսին ժամաներ է, ուր տասնըհինգ օրի չափ մնալէ ետքը՝ Ատանա պիտի վերադառնայ, առժամապէս հոն մնալու համար։ Ն. Սրբազնութիւնը արժանավայել ընդունելութիւն մը գտեր է Մերսինի մէջ։ Յաջորդ օրը, շաբաթ, Ս. Կաթողիկոսը այցելութիւն տուեր է միւթէսարըֆի փոխանորդ Նամըգ պէյի (վասն զի միւթէսարըֆ փաշան հիւանդ էր) ինչպէս նաեւ միրալայ պէյին որ հաճած էր տասը ձիաւոր զինուորներ ղրկել երկաթուղւոյ կայարանը ի պատիւ Ս. Կաթողիկոսին։ Կիրակի առաւօտ, Ն. Սրբազնութիւնը քարոզ խօսեր է Մերսինի փոքրիկ եկեղեցիին մէջ եւ միջօրէէն յետոյ ընդուներ է փոխադարձ այցելութիւնը Նամըգ պէյի։

—Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ քահանաներէն ծերունազարդ Տ. Թաթէոս քհնյ. Սիմոնեան, որ 35 տարիներէ ի վեր կը քահանայագործէր անբասիր կերպով եւ սիրելի ու պատկառելի դարձած էր իր հօտին, երէկ իրիկուն հանգեաւ ի Տէր, 78 ամեայ հասակին մէջ։ Հանգուցեալը քանի մը տարիներէ ի վեր ընտանեզուրկ վիճակի մէջ կը գտնուէր ու իր ծերութեան պատճառաւ չէր քահանայագործեր։ Օծման եւ յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, հինգշաբթի, ժամը 3ին, նախագահութեամբ Պատր. Փոխանորդ Սրբազանին, Ս. Գէորգ եկեղեցւոյն մէջ ուր պիտի պատարագէ Տ. Եզրաս վարդապետ։

—Դուրեան Սրբազանը վաղը Արմաշ կը վերադառնայ։

—Կրօնական Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Արքեպս.ի։ Ներկայ էին Տ. Վահրամ Արքեպս. եւ Տ. Գաբրիէլ ու Տ. Եղիշէ Սրբազանները, ինչպէս նաեւ Սանտալճեան, Սեթեան եւ Շահպազեան աւագ քհն.ները։ 1. Բաղչէճի Կրօն. Ժողովը տեղեկագրած էր թէ 8–9 տարեկան աղջիկ մը 16 տարի առաջ բռնի կերպով ամուսնացուցած էր տարիքոտ մարդու մը հետ, եւ թէ այդ մարդը 6 ամսոյ չափ կենակցելէ յետոյ իր կնոջը հետ, լքելով զայն այն ատենէն ի վեր օտարութեան մէջ կ'ապրի, որուն վրայ կինը այժմ վերստին ամուսնութեան արտօնութիւն կը խնդրէ։ Ժողովը նկատելով որ աղջիկը անչափահաս տարիքի մէջ եւ անգիտակցութեամբ պսակած են, անվաւեր համարեց անոր պսակը եւ արտօնեց ամուսնանալ։ 2. Ժողովը, լսելով որ ազգին անդին առանց Կեդրոնի գիտութեան՝ իրենց թեմականը չեղող անձեր քահանայ ձեռնադրել կուտան, որոշեց շրջաբերականաւ մը յանձնարարել որ ամէն առաջնորդ կամ տեղապահ իր վիճակայինին վրայ ընտրութիւն ընէ եւ ոչ օտարին, եւ թէ զանոնք որ ընտանիքով գոնէ տարի մը հաստատուած չեն վիճակի մը մէջ, ձեռնադրել չտալ։ Նոյնպէս որոշուեցաւ ուրիշ շրջաբերականաւ մըն ալ յանձնարարել բոլոր Վիճակաւոր եպիսկոպոսներու, որպէս զի առանց Կեդրոնի հաւանութեան կուսակրօններու աստիճաններ չտան։ 3. Փոխանորդ Սրբազանին տեղեկագրին վրայ՝ Ժողովը պոլսաբնակ անձի մը պսակը չեղեալ համարեց, քանի որ կնոջ նախ քան ամուսնութիւն մտային խանգարման ենթարկուած ըլլալը հաստատուած էր։ 4. Ժողովը Աւետիս Միսքճեանի ամուսնական գործին քննութիւնը շարունակելով, ամուսնալուծման զօրաւոր փաստ մը չգտաւ, եւ որոշեց երկուքն ալ (այր եւ կին) յորդորել ի հաշտութիւն։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ ուրիշ կարգ մը խնդիրներով։

—Վիէննայի Թերթերը կը ծանուցանեն թէ Բարձր. Աբրահամ փաշա Երամեան որ հոն կը գտնուի՝ բժշկական դարմանի համար, հիւանդութիւնը կրկնուած ըլլալով ժամանակ մը եւս պիտի հարկադրուի մնալ Աւստրիոյ մայրաքաղաքը, բժիշկներուն խորհուրդով։

—Պուլկարիոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահան Ծ. վրդ. Յովերեան Հոկտ. 1ին Վառնայէն Սոֆիա դարձեր է, ըստ որում Պուլկարիոյ Հայոց առաջն. ընտրութեան բոլոր պատուիրակները ընտրուած եւ Վառնայի ընտրութեամբ ամբողջացած ըլլալով, այսօր վաղը առաջնորդական ընտրութեան պիտի ձեռնարկուի։

—Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը վարժարանին աղջկանց մաս մը ձեռագործները վիճակահանութեան դնելու համար դիմում ըրած ըլլալով, ստացեր է հարկ եղած արտօնութիւնը։

—Սկիւտարի Սէլամսըզ Թաղին մէջ մանկապարտէզ մը հաստատելու համար Օր. Արաքսի Կէնճեան արտօնութիւն խնդրած է Մէարիֆէն որ տեղեկութիւն հարցուցած է Ոստիկանութեան նախարարութենէն ու Քաղաքապետութենէն։

—Կը յիշուի թէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Հայերը անընդհատ դիմումներ կ'ընէին Պատրիարքարան եւ գանգատագրեր կ'ուղղէին լրագրոց, թէ քահանայէ զուրկ են եւ իրենց հոգեւոր պէտքերը հոգալու համար յոյն կղերին դիմելու հարկադրուած են։ Պատրիարքարանը գոհացում տալով այս խնդրանքներուն, Տ. Դաւիթ քահանան ղրկեց Ափրիկեան Տրիպոլիս, որուն հայ գաղութը հիմակ ալ ելեր կը գանգատի թէ անկարող են հոգալ իրենց քահանային ծախքերը, ուստի կ'ուզեն ճամբել զայն։ Խնդիրը Կրօն. Ժողովին քննութեան յանձնուած է։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 20 հոկտ.— Կը ծանուցուի թէ Յունաստանի Թագաւորը ու Թագուհին ետ կեցեր են՝ Վիէննա կատարելիք իրենց ուղեւորութենէն որ հոկտ. 26ին տեղի պիտի ունենար, վասն զի Օլկա Թագուհիին մօր՝ Ալեքսանդրա Նիքոլայէվիչ մեծ դքսուհիին առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը որ այսօր վերաբացուեցաւ, իր առաջին նիստը գումարեց եւ ձեռակերպութեան գործառնութիւններով միայն զբաղեցաւ։

ՀՌՈՄ.— Messaggero կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ կայսրը գարնան Հռոմ պիտի գայ, Պ. Լուպէի այցելութենէն քիչ առաջ կամ ետքը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պաշտօնական շրջանակներուն մէջ տեղեկութիւն մը չկայ լրագրական այն լուրին նկատմամբ թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը մօտերս Բարիզ պիտի ուղեւորի։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սքուբշինան ընդունեց Թուրքիոյ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան ծրագիրը։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 20 հոկտ.—Այսօր տեղի ունեցաւ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին արտասովոր նստաշրջանին բացումը։ Պ. Լէօն Պուրժուա կը նախագահէր։ Դիւաններուն վիճակով ընտրուելէն ետքը, օրակարգը որոշուեցաւ։ Հարցապնդումներուն վիճաբանութիւնը վաղը պիտի սկսի։ Ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը երկուշաբթի 26 հոկտ. պիտի սկսի։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ֆրանց Եօսէֆ կայսրը, այսօր, նորէն խորհրդակցեցաւ Պ. Լուքաչի հետ, որմէ պահանջեց յանձն առնել նոր դահլիճին կազմութիւնը։ Պ. Լուքաչ ժամանակ ուզեց քանի մը բարեկամներու հետ եւս տեսակցելու, այդ պաշտօնը ստանձնելէ առաջ։

ԲՐԱՀԱ.—Բրահայի նահանգային Խորհրդին նիստերը վերսկսան։ Գերման կուսակցութիւնը վիճաբանութեանց խափանման վերսկսաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Ալժերիոյ կուսակալ Պ. Ժոնար որ երէկ Բարիզ ժամանեց, երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Քոմպի հետ։

ՀՌՈՄ.—Կը հաւաստուի թէ Նախարարապետ Պ. Ճանարտէլլի միայն պիտի քաշուի առողջական վիճակին հետեւանքով։ Միւս նախարարները պիտի պահեն իրենց պաշտօնները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը հաւաստուի թէ Իտալիա իրաւարարութեան դաշնագրութիւն մը կը պատրաստէ՝ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ հետ կնքելու համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	35	16
Ամէնէն բարձր գին	»	35	18
Ամէնէն վար գին	»	35	14
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	129	25
Ամէնէն բարձր գին	»	129	25
Ամէնէն վար գին	»	128	75

ԲԱՑՈՒՄ 8 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	35	16
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	128	75
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռեժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օսմ.		—	—
Տէրքօզ		257	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	24
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	95
» ժուիսանս		1	40
» պարտաթուղթ		493	—
Քարաք Կ. Պոլսոյ		504	50
Թրանսվալ		103	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիպսիէն		284	75
Օֆիռ		75	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	90
« պարտաթուղթ	«	511	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	108	35
Բարիզ » »	Ֆր.	23	10
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	76
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	99

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	—
Անգլիական ոսկի	»	109	29
Տօլ Էմբէրիալ	»	80	—
Քրէմից	»	51	07
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	33
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	3	66

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Ա.	60	75
» » » Գ. բաց.	32	63
» » » Դ. գոց.	32	75
Օսմանեան Պանքա	13	50
Ռուսական 1890	—	—
Չինական 5 %	42	—
» Մոնսօրոյ	14	—
Պուլկարական 1888	91	—
Եգիպտոսի Իւնիֆիէ	106	63
Օմնիբա	104	50
Թրանսվալ	4	—
Ալտին երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	25	350

ԲԱՐԻԶ, 20 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		96	75
Միացեալ պարտաթուղթ		88	62
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	33	33
) գոց.	»	33	32
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	27	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	588	—
Օսմանիէ	»	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	122	26
Օսմ. Մաքսատուն	»	416	—
Օսմ. Ռէժի	»	391	—
[illegible] Թիւրք 4 %	»	561	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1102	—
Իտալական Ռանթ	»	103	20
Սպանիական արտաքին	»	91	30
Թրանսվալ	»	104	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	10
Դրամագլուխ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	40
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	—
Օսմ. Ռէժի	»	355	—

ՊԷՐԼԻՆ, 20 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	137	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	235

ՊՐՈՒՍԷԼ, 20 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	33	90
Ռումէլի երկաթուղի	129	75

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄ

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ

Օսմ. փոփոխեալ արժեթուղթերու փոխանակումը, միացեալ առժամեայ արժեթուղթերու հետ, տեղի պիտի ունենայ կիրակի ու տօն օրերէ եւ ուրբաթէ զատ ամէն օր ժամ 10էն 3 (Ը. Ե.) Ղալաթիոյ մէջ Օսմ. Պանքային արժեթուղթերու ճիւղին մէջ, ուր ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ պիտի ըլլան պարտօներ՝ փոխանակուելիք արժեթուղթերու թիւերուն արձանագրութեանը համար, նաեւ վիճակացոյցեր։ Պանքային պաշտօնեաները պիտի կատարեն պարտօնին պատրաստութիւնը եւայլն, եթէ ներկայացողը կարող չըլլայ։ Պարտօնները եւայլն պէտք է ստորագրուին ներկայացնողին կողմէ, նշանակելով անուն, հասցէ ու ներկայացման թուականը։ Պարտօնները կրկին օրինակ պիտի պատրաստուին եւ ամենայն ճշդութեամբ։ Անընթեռնլի կամ աւրուած թիւեր պարունակող պարտօնները պիտի մերժուին։ Որովհետեւ ոչ-փոխանակելի դրամագլուխին մէկ ստորաբաժանումին համար կոտրակաւոր արժեթուղթ պիտի չտրուի, արժեթուղթին տէրը նոյն վիճակացոյցին վրայ պիտի նշանակէ թէ կ'ուզէ՞ կոտրակին տեղ դրամ ստանալ, թէ զայն դրամով ամբողջացնել, առժամեայ արժեթուղթ մը ստանալու համար։ Այդ կերպով վճարուած կամ ամբողջացած արժեթուղթի կոտրակներուն գինը պիտի սահմանուի՝ արժեթուղթերուն յանձնուած օրը։ Վճարումը պիտի կատարուի՝ առժամեայ արժեթուղթերը յանձնուելու պահուն։ Հին արժեթուղթերը երբ թուաւոր պարտօներով եւ վիճակացոյցի հետ յանձնուին, Պանքան անուանական ընկալագիր մը պիտի տայ՝ զոր ներկայացնողը պարտաւոր է օրինաւոր կերպով ստորագրելով վերադարձնել՝ ստանալու Միացեալ Պարտքի առժամեայ արժեթուղթերը, եւ եթէ հարկ ըլլայ, արժեթուղթերու կոտրակներուն փոխարժէքը։ Առժամեայ արժեթուղթերը կամ ամբողջ գումարը պիտի ներկայացնեն եւ կամ հինգ մասի բաժնուած պիտի ըլլան։ Յառաջիկային առանց ծախքի պիտի փոխանակուին նոյն ձեւով վերջնական արժեթուղթերու հետ։ Ընկալագիրը ցոյց պիտի տայ այն պայմանաժամը, որու միջոցին Պանքան ճշգման գործողութիւնը պիտի կատարէ. այդ պայմանաժամը կարելի եղածին չափ կարճ պիտի ըլլայ։

ԲԷՐՇԸՐՈՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 410

Բէրշըրոն վաճառատունը որ Կ. Պոլսոյ վաղեմի մէկ հաստատութիւնն է, նորէն բացած է ոսկեզօծման, փայլի ու կահ կարասիքի գործարանը ու վաճառատունը։ Վերանորոգած է գործարանին մէջ պատրաստութեանց եղանակը. Նաեւ բաւական կարեւոր դրամագլուխ մը ունի։ Յանձնուելիք գործերը կատարելապէս, կարճ միջոցի մէջ ու խիստ աժան կը կատարէ։ Իր հին համբաւը պահելով ժողովրդեան համարումը ու վստահութիւնը պիտի շահի։ Վաճառատան ու գործարանին մէջ շատ կարեւոր նորութիւններ կան։

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւլթէզիմ օլունաճագ տագիգըն միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան վէ չալը վէ ատի ֆասըլլարընըն մահը հալը բուլունտուղու սէքիզինճի չէհարշէնպէ կիւնիւ իհալէի էվվէլիէսի քիրէմիտ վէ չիմէնթօ վէ սայիրէ կիպի էշյիէի սէրիէէ լէվազըմը իլէ քիւլահ իրմիք վէ նիշասթա վէ սայիրէնին տէ եէվմ մէզքիւրէ գատար էհըգոլ էն լիւչ թէնզիլէ պիլգապուլ հատտը իթիտալտէ կէօրիւլտիւկի հալտէ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթալէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթը աքչէսինի վէ եա միւլթէզէմէր քէֆալէթնամէի միւսէթթաէրլէրն եէվմ մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւչարիւնիլէյհայէ կէլմէլէրի

Ֆի 5 Թեշրինի սանի սէնէ 311 2—3

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (172

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Զ

Աքաղաղի ձայնին կեղծ նմանութիւնները լսողներուն մէջէն ամէնէն նուազ զարմացողն եղած էր Ռօպէր տը Բարնոէլ։

Վայրկեան առաջ ներս մտնելու երեւոյթ մը ունէր, ու ջահակիր ծառան ճամբայ բացաւ, որպէս զի ներս մտնէ ան։

Հետեւորդ երեք անձերէն մէկը Ռօպէրի ներս մտնելէն անմիջապէս յետոյ ամէնէն ներս ոտք դրաւ. միւս երկուքն ալ նոյն բանը ընելու վրայ էին, երբ ջահակիր ծառան քանի մը խօսք ըրաւ հետերնին, որուն հետեւանօք, կանգ առին անոնք։

Դրան երկու կողմը կեցան՝ զոր կիսաբաց թողուց ծառան։

Իրենց ընկերը Պ. տը Բարնոէլի հետ ներս մտած էր։

—Բան մը չեմ հասկնար, կը խօսէր Մաքսիմ, շարունակելով ուշադրութեամբ դիտել։ Դարձեալ կը բանտարկէին Բարնոէլը։ Միթէ ազա՞տ կ'արձակէին զայն։ Ինչ կ'ընէր Պորիսոֆ, ո՞ւր էր. կառքին մէջ պահուըտա՞ծ էր միթէ։

Այն պահուն իսկ երբ Մաքսիմ այս շահեկան հարցումը կ'ընէր ինքնիրեն, միջակորեար քաղքենիի զգեստով կառապանը աթոռը ձգեց, տեղէն վար իջաւ գահավիժօրէն ու խարազանը տուաւ պատին փակած մարդոցմէ մէկուն։

Այդ մարդը տեղէն հեռացաւ, ու գնաց ձիերուն գլուխը կեցաւ։

Կառապանը քանի մը խօսք ուղղելէ յետոյ այդ մարդուն, ետին դարձաւ, ու Մաքսիմ, որ դեռ չէր տեսած անոր դէմքը, իսկոյն ճանչցաւ զայն։

—Ինքն է, մրմնջեց, Պորիսո՛ֆը։ Ինչո՞ւ համար ինք կը վարէր կառքը։ Ինչո՞ւ համար Բարնոէլի հետ ներս չմտաւ։

—Պարոն, տեսէք, սրահին լոյսերը կը մարին, ըսաւ դռնապանը մաղմաձայն։ Իրաւ որ ինչ զարմանալի գաղափարներ ունին այդ մարդիկ։ Լոյսերը մարե՛լ ճիշդ այն միջոցին երբ հրաւիրեալներ կու գան։

Մաքսիմ դիտեց եւ արդարեւ տեսաւ որ առաջին յարկի պատուհանները, քիչ մը առաջ ա՜յնքան լուսաւոր, յանկարծ մթութեան մէջ թաղուած էին։

—Ծխասրահին լոյսերն ա՛լ կը մարին, յարեց Պիտար։ Պահուըտո՞ւք պիտի խաղան միթէ։ Իր տեղէն վար իջող կառապանը կ'երեւայ թէ կը տաղտկանայ։ Աչքերը վեր յառած է... եա եա կ'երթայ, աւելի լաւ դիտելու համար... Այո՛, ամէն ինչ մութ է վերը։ Պիտի ստիպուին ներս մտնել առանց ճրագի։

Յետոյ Մաքսիմի ուղղելով իր խօսքը, դռնապանը յարեց ծաղրական շեշտով մը.

—Պարոնը համակարծի՞ք է ինծի։ Ես այնպէս կ'երեւակայեմ թէ այդ կինը խաղ մը խաղալ կ'ուզէ քիչ մը առաջ ներս մտնող երկու անձերուն։ Իր սենեակին մէջ պիտի փակուի... միւսին հետ։ Վերջին եկողներուն համար գէշ։ Ով որ իր տեղէն կը հեռանայ, կը կորսնցնէ զայն։

Մաքսիմ չպատասխանեց։ Չէր գիտեր թէ ի՛նչ կ'անցնէր կը դառնար դիմացի տան մէջ, բայց լաւ գիտէր թէ անիմաստ էին դռնապանին խօսքերը, որովհետեւ սէքսիենի թխագեղը այնպիսի խաղ մը խաղալու մտադիր չէր բնաւ։

Ռօպէր տը Բարնոէլի ներկայութիւնը բաւական ապացոյց մըն էր այդ մասին։

Տիկին Սէրժան բարեկամուհի՛ն էր Ռօպէրի թէ գնդապետին դաշնակից էր։ Տիկին Նալթայի զինավարժութեան ուսուցիչը Պորիսոֆի կո՞ղմն էր թէ տիկին Սէրժանի համախոհ։

Անկարելի էր գուշակել։ Այդ տան մէջ տեղի ունեցած անցքերուն շարունակութիւնը միայն կրնար լուծել այդ երկու հարցերը։

Պորիսոֆ, փողոցին մէջ անկուած, կը թուէր վարանիլ։ Ետին դարձաւ, ու աչքերը վեր տուաւ, հաւանաբար տեսնելու համար թէ աքաղաղի կեղծ ձայն հանողները պատուհա՞ն էին դեռ։ Սակայն կը լռէին։ Նշմարե՞ց զանոնք։ Ո՛վ գիտէ, բայց ուղղակի գնաց դրան քով զոր կը պահպանէին իր երկու ստորադաս պաշտօնեաները։

Ծառաները մէկդի քաշուեցան, տեղ տալու համար իրենց պետին. ճիշդ այն պահուն երբ ձեռքը դրան թեւին վրայ կը դնէր, զայն հրելու եւ ներս մտնելու համար, երբ դուռը ուժգնութեամբ գոցուեցաւ ներսը գտնուող մէկու մը կողմէ։

—Ա՜հ, գէշ բան չէ ասիկա, գոչեց Պիտար։ Դուռը գոցեցին երեսին։ Աղէկ ըրին։ Այդ կառապանը ի՞նչ գործ ունի ներսը։ Միթէ իր տիրոջ հետ հրաւիրուա՞ծ կը կարծէ ինքզինքը։

—Կառապան չէ անիկա, մրմնջեց Մաքսիմ։

—Արդարեւ կառապանի չի նմանիր։ Բայց եթէ երբեք ձիերը վարելու պաշտօն չունի, ինչո՞ւ կառապանին տեղ նստած էր։ Թերեւս հաճոյք կը զգայ այդ արհեստէն։ Օ՜հ, օ՜հ, կը բարկանա՛յ։ Դրան կը զարնէ... բռունցքներով ու կիցերով։ Ուզածիդ չափ զարկ. տան մէջ գտնուողներուն հոգը անգամ չէ։

Մաքսիմ մեծ ուշադրութեամբ կը դիտէր, եւ քիչ մը աւելի յստակ կը գտնէր կացութիւնը։

Հիմա իրեն աւելի հաւանական կ'երեւայ թէ խումբին բոլոր մարդիկը համախոհ չէին կամ գէթ անհամաձայնութիւն մը ծագած էր մէջերնին։

Ինչ բանի համար։ Ատոր պատասխանելու համար՝ հարկ էր գիտնալ թէ ի՛նչ անցած դարձած էր Օբերայի մէջ, ու Մաքսիմ բառ մը իսկ չէր իմացած թատրոնին մէջ տեղի ունեցած խօսակցութիւններէն։

—Լա՛ւ, յարեց դռնապանը, հիմակ ալ միւս երկուքը գործի կը խառնուին։ Եթէ դուռը հաստատուն չըլլար, պիտի խորտակէին զայն։ Աղմո՛ւկ պիտի հանեն եւ թաղեցիները պիտի արթնցնե՛ն։

—Աւելի լաւ, ըսաւ Մաքսիմ, որ անտարակոյս կը փափաքէր գործին գայթակղութեամբ վերջանալուն։

—Զարմանալի է որ վերի երկու վարձակալները այս անգամ չպոռացին թէ գող կայ։

—Լռէ՛ կեցէք։ Ծխասրահին պատուհանը կը բացուի... մէկը կ'երեւայ...

—Քիչ մը առաջ տուն մտնողներէն մէկն է... իր կազմուածքէն ճանչցայ։ Ահա ամաթէօր կառապանը կը մօտենայ։ Պիտի խօսակցին։

—Կ'ուզէի իմանալ անոնց խօսքերը։ Պատուհանը քիչ մը բաց։

—Թերեւս անխոհեմ բան է, որովհետեւ այդ անպիտանները եթէ մեզ տեսնեն, կրնան գէշ խաղ մը խաղալ մեզի... բայց եթէ պարոնը փափագի...

Հաճոյակատար դռնապանը ամբողջացուց իր պարտականութիւնը, մեծ զգուշութեամբ բանալով պատուհանը, ու Մաքսիմ ականջ դրաւ։

(Շարունակելի)

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԷՄՆԻԷԷԹ ՍԱՆՏՈՒՂԸ ԷՄԼԱՔ ՖԻՐՈՒԽԹԸ ԻԼԱՆԸ

Պէտէլը միւզաեէտէ	Նումէրօ	
250000	1775	300 սէնէսի Օգճըլար Պաշը ճիվարընտա Էմին պէյ մահալլէսինտէ Թէաթրօ ճատտէսինտէ Բարմագ Գարու գարագօլխանէսի գարշուսընտա գէօշէ պաշընտա գէաին 6 նումէրօլը վէ 455 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի գէարկիր 3 գաթտան իպարէթ հարէմ վէ սէլամլըգ սաղիր վէ քէպիր 17 օտա 2 քէպիր սալօն վէ համամ վէ քիլէր վէ սու խազինէսի վէ մաթպախ վէ 258 արշուն պաղչէ իլէ այրուճա 235 արշուն մահալ իւզէրինէ մէպնի գէարկիր մաթպախ․ ախօր․ արապալըգ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ գօնաղըն թէմամը․ (Սիւլէյման Ֆաիգ պէյ․)
60000	154	302 սէնէսի Պէօյիւք Ատատա Ճագօմի ճատտէսինտէ 273 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի գէարգիր 3 գաթտան իպարէթ 13 օտա պիր գուեու պիր մաթպախ պիր սարնըճ վէ տէրունինտէ լիմօնլըղը միւշթէմէլ 917 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ խանէնին թէմամը․—(Բալի վէ Տիմիթրի)․
40000	7137	301 սէնէսի Գասըմփաշայինտէ Նէյ Տէհիրմէնինտէ գարագօլխանէ գարշուսընտա 39 Նումէրօլը 161 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 3 գաթտան իպարէթ 7 օտա պիր քէպիր սալօն պինա խարիճինտէ մաթպախ պիր գուեու վէ էօն Թարաֆընտա 155 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ խանէնին թէմամը․— (Րիզա պէյ վէ Էմինէ Մազուլէ հանըմ)․
10000	4789	310 սէնէսի Հէյպէլի ատատա Պալի ճատտէսինտէ 59 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 2 օտա վէ Թահթընտա չէհրի 60 ղրուշ իճարլու գահվէ տիւքեանը վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ խանէնին թէմամը․—(Եօրկի վէ սաիրէ)․
100000	9221	308 սէնէսի Վանի գարեէսինտէ ճատտէտէ 63,40 Նումէրօլը 507 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ հարէմ վէ սէլամլըգ 13 օտա 2 սալօն վէ պինա խարիճինտէ 115 արշուն արսատա մաթպախ վէ 93 արշուն արսատա համամ վէ համամ օտասը վէ գուեու վէ 1489 արշուն պաղչէ վէ մաէլլէզիգ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի էպնիէսի միւլք վէ զէմինի մուգաթալը պիր պապ սահիլխանէ իլէ արգա ճիհէթինտէ 2651 արշունտան իպարէթ մուգաթալը տաղ մահալլէնին թէմամը․ — (Վահիտ պէյ)․
60000	96	313 սէնէսի Սարըեարտա Մէսար Պուրնու իսկէլէսի գարշուսընտա 68 նումէրօլը 189 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 4 գաթտան իպարէթ հարէմ վէ սէլամլըգ 13 օտա վէ պիր քիլէր վէ պիր համամ վէ պինա խարիճինտէ 2 մաթպախ վէ Թաթլը սուլը գուեու 111 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ սահիլխանէնին թէմամը․—(Լաթիֆ պէյ Րանա հանըմ)․
29000	2772	306 սէնէսի Գարթալտա Եագաճըգտա Համամ վէ Թէքիէէ սօգաղընտա 184 նումէրօլը 227 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 8 օտալը պիր մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի հարէմ տաիրէսիյլէ 153 արշուն արսատա մէպնի պիր գաթտան իպարէթ 3 օտաեը հավի սէլամլըգ տաիրէսի վէ պաղչէ տէրունինտէ ախօր վէ արապալըգ վէ մաթպախ վէ գուեու վէ 10000արշունտան իպարէթ պաղ վէ պաղչէնին թէմամը․—(Շէրիֆէ Մէզին հանըմ)․
11000	2772	303 սէնէսի Իւսկիւտարտա Ալթունի Զատէ մահալլըսինտէ Հաճի Իպրահիմ աղա սօգաղընտա 7 Նումէրօլը 70 մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 4 օտա պիր սանտուգ օտասը պիր ճումպա վէ միւշթէրէք գուեու վէ 234 մէթրօ պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ խանէնին թէմամը․— (Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտի զէվճէսի Ֆաթմա Զէհրա հանըմ)․
10000	9983	306 սէնէսի Իւսկիւտարտա Իճատիէէտէ Ճամէը պաշը սօգաղընտա 31 Նումէրօլը 77 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 3 օտա 1 մաթպախ միւշթէրէք սարնըճ 42 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի վագըֆ պիր պապ խանէնին թէմամը․—(Կարապետ էֆէնտի)․
15000	12702	309 սէնէսի Րումէլի Հիսարընտա Ալի Տօրլագ մահլէսինտէ Ֆուրն զօգաղընտա 4 Նումէրօլը 107 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան իպարէթ 4 օտա պինաեա միւթթասըլ 64 արշըն արսատա մաթպախ վէ գուեու վէ 174 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը․—(Ալի էֆէնտի)․
16500	6456	303 սէնէսի Պօհաճը քէօյինտէ Մէքթէպ զօգաղընտա 39 Նումէրօլը պիրի 128 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 4 գաթտան իպարէթ 4 օտա պիր մաթպախ վէ միւշթէրէք սարնըճ տիկէրի արգա ճիհէթինտէ էլլի պէշ պուչուգ արշուն արսատա մէպնի 2 գաթտան իպարէթ 3 օտա պիր մաթպախ վէ միւշթէրէք սարնըճ վէ 35 արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի վագըֆ 2 պապ խանէնին թէմամը․ — (Տիմիթրի)․
25000	9287	303 սէնէսի Պէշիքթաշտա Պէօյ իւինտէ Պօսթան զօգաղընտա միւքէրրէր 22 միւքէրրէր 24 Նումէրօլը պիրի 299 տիկէրի 200 արշունտան իպարէթ վագըֆ 2 գըթա արսանըն թէմամը․ — (Մէհմէտ Արիֆ էֆէնտի)․
20000	920	302 սէնէսի Իւսկիւտարտա Պուլղուրլու գարեէսինտէ Իւչ բունար մէվգըընտա 23 Նումէրօլը 36 պուչուգ արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 4 օտա 1 մաթպախ վէ պինա խարիճինտէ 78 արշուն արսատա մէպնի պիր գաթտան իպարէթ քէարկիր ախօր 2 գուեու վէ 11 տէօնիւմ պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի էպնիէէ քիրասըը միւլք զէմինի մուգաթալը պիր պապ խանէնին թէմամը․ - (Կարապետ)․
15000	1733	302 սէնէսի Պուլղուրլուտա Զաքալ տաղը Թարիգի իւզէրինտէ 17 Նումէրօլը 20 տէօնիւմտէն իպարէթ քիրասը միւլք 1 գըթա խտարապ պաղ մահլէնին Նըսֆըլլա Զավաչ պաղը չիֆթլիկինտէ 5 Նումէրօլը 20 տէօնիւմտէն իպարէթ միւլք պաղ մահալի իլէ գօթրանըն Նըսֆը․—(Պէսիմ պէյ)․
19000 70000	արսա խանէ վէ պօսթան	8466 305 սէնէսի Էնտէ Սուլթան ճիվարընտա Սօֆըլար մահլէսինտէ Հալիմ պէյ զօգաղընտա 3 միւքէրրէր 3 Նումէրօլու 1968 արշունտան իպարէթ մուգաթալը 1 գըթա արսա իլէ Պաշա Հայտար մահլէսինտէ Պալճը օղլը ճատտէսինտէ 36 Նումէրօլը Թախմինէն 12 տէօնիւմտէն իպարէթ վէ տէրունինտէ պօսթան գուեուսըը հավի մուգաթալը 1 գըթա պօսթանըն թէմամը վէ Զըգմագ Թէքքէ զօգաղընտա 14 Նումէրօլը սաւիֆիւզիքր 36 Նումէրօլը պօսթան տէրունինտէ 156 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 5 օտա 1 մաթպախ վէ 391 արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթ սաիրէյի հավի 1 պապ խանէնին թէմամը․—(Մէհմէտ վէ Նէճիպ պէյլէր)․
14000	4583	303 սէնէսի Գարթալտա Րէհանտտա 103,59 Նումէրօլը տէօրթ պուչուգ տէօնիւմտէն իպարէթ պիր գըթա Թարլա իլէ տէրունինտէ 95 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի պիր գաթը քէարկիր վէ պիր գաթը ախշապ օլմագ իւզրէ 2 գաթտան իպարէթ 4 օտա 1 գուեու 1 մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի 1 խանէ վէ 109 արշուն արսատա մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 4 օտա պիր մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի խանէ վէ իթթիսալինտէ 354 արշուն արսատա մէպնի քէարկիր 1 գաթտան իպարէթ 2 պապ մաղազա վէ 158 արշուն արսատա մէպնի 2 գաթտան իպարէթ տէհիրմէն մահալի իլէ 54 արշուն արսատա մէպնի խարապ ֆըրունըն 440 սէհմտէն 275 սէհմի․— (Գօհարինա գատըն)․
6000	1580	302 սէնէսի Լանկատա Իփէ պէյ մահլէսինտէ Միրախօր ճատտէսինտէ պիլա Նումէրօլու 135 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէը 2 վէ 18 արշուն արալըգ մահալի վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի միւլք պիր պապ մէյքէթէնին 120 հիսսէտէն 50 հիսսէսի․—(Քաթէլիանօս)․
9500	1813	308 սէնէսի Գասըմփաշայինտէ Նաղիֆ պէյ զօգաղընտա միւքէրրէր32 Նումէրօլը 67 արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 2 գաթտան իպարէթ 2 օտա 1 մաթպախ վէ իթթիսալինտէ պիր պապ սաղիր տիւքեան վէ արգա ճիհէթինտէ 2 օտա վէ 306 պուչուգ արշուն պաղչէ միւշթէրէք գուեու վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը․
35000	112	314 սէնէյիԳասըմփաշայինտէ Օսման աղա մահլէսինտէ Նաղիֆ պէյ զօգաղընտա միւքէրրէր 26 Նումէրօլը 258 պուչուգ արշուն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ 3 գաթ վէ պիր չաթը արասընտան իպարէթ հարէմ վէ սէլամլըգ 9 օտա պիր գուեու վէ արգա ճիհէթինտէ 34 արշուն արսատա քէարկիր մաթպախ վէ 946 պուչուգ արշուն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը։

Պալատէ ճինս վէ Նէվիյէ մէվգը վէ միւշթէմիլաթը մուհարրէր օլան մէվգըը միւզաեէտէտէ պուլունան վէ հիզալարընտա մուհարրէր ֆիաթլար իլէ մուվագգաթ գարարլաշտըրըլան քէյֆիյէթի գըլընըպ օլան էմլաքըն 31 կիւն միւտտէթ իլանաթը Թըշրինը իվէլին տէօրտիւնճի ճումա իրթէսի կիւնի խիթամ պուլաճաղընտան գարարը գաթիլէրի վէրիլէճէկի ճիհէթլէ էմլաքը մէզքիւրէյէ հիւզաէ պէչ զամմըլա Թալիպ օլանլարըն հէմմը մէզքիւրտէ Իմիլյէթ Սանտըղընտա հազըր պուլունմալարը լիւզումը իլան օլունուր,

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիշլի ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմօնի, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միթիլի, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սէլանիկ ի Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահման մէջ կըտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. Մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիասիօնով եւ ազատ տէբոզիթօյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բrodխանները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին Երաշխաւորութեան դրամագլուխ՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած վճարումները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի. որոնք կը հոգեն Ընկերութիւնը. և որոնց կը պատկանին ամբողջ շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ապահովագրեան [illegible] մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած [illegible] աւելի [illegible] և յստակ պայմանագրութիւններ է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, [illegible] ճանապարհորդութեան, [illegible] և [illegible]. [illegible] Տնօրէնութեան [illegible] 3 տարի [illegible] յետոյ, [illegible] ապահովագրեալ հաշուի առնելու. այս փոխառութեանց գումարները [illegible] նշանակուած են քաղաքին մէջ. 30 օր [illegible], վճարումները [illegible] մինչեւ 5 տարի վերջն [illegible] ապահովագիներ 5 առ 100 տոկոսով [illegible] վճարելով. [illegible] Ապահովագրութեան երկարաձգումը, քաղաքին մէջ [illegible], [illegible] ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի [illegible] հաշուի առնելու [illegible] ապահովագրիններու։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 [illegible] ունի [illegible] [illegible] ապահովագրեալ [illegible] Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ԲՀ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Գործակալ
Ա. ՏՕՒՇԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հալէպօղլու խան
Վոյվոտա փողոց, Վէֆալիս խան
Ղալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդր. ծառայութիւն Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հաւուզը փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Ջասօյի
Մարքուճեըլար Զարքըլը խան, Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՉԷՅԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ
ԻՆՎԷՆՏՍԻԿ ՍԷՖՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝
Ուղղուած Չէյթուտս Բաթէնթ էնտ Լիֆ
Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալալէմճի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի. դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանասթըրի մէջ։

ԵՈՍԹ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յատկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 ՄԵՔԵՆԱՅԻ յանձնարարութիւն կուտայ Եոսթ Թիբրայթըր Քըմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱՒ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.
Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Պոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճըգ փողոց։ 22—52

Ա Ն Գ Ք Ռ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 168,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուտ էֆէնտի խան

Շատ պահէք ձեր դոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով միմիայն այս բրնձափոշի

La VELOUTINE

Ձեռ. 534

CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՍԻՆԿԸՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատւոյ վկայական եւ ոսկեդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եառեւ։
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Զարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԿԱԶՄԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ?

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	1497	Հէրօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէբօ	3607	Տօնկօ	2906	Հիտալկօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Տօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարտէլլօ	3709	Ցիրօ	1735
Արիոսգօ	2371	Էլտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասանօ	1822	Էօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէրպօ	1200
Բորոտինօ	1264	Էուրօ	2383	Հօրադիօ	2603	Մոնթէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Էրաթօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրիւնօ	841	Էրնանօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էսքօ	2464	Իտաճօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Ֆլորէնտօ	1626	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորքիտօ	487
Գալիբսօ	1837	Ֆրացօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլպինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	1828	Քովնօ	1700	Պոլօ	510	Վօլօ	1239
Չիքակօ	2729	Ֆլամէնկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վոլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէանդրօ	2272	Րինալտօ	1665	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիթանօ	1243	Լորէնզօ	3191	Րոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Սաֆֆօ շոգենաւը։ Նաւապետ Հօրնքասըլ։
Հօռաշիօ շոգենաւը, Նաւապետ Քրօֆթ։
Ը դհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։
Մօռէնթօ շոգենաւը, Նաւապետ Պօքսօլ։
Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՐԻՔՕՑ
Թիւ 23—24, Քէօշէօղ Մէհմէտ խան, Ղալաթիա 277

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յուլիս
Գշ. 7/20 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնոռոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 9/22 Օտեսսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 11/24 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 12/25 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Պուրկազ, Վառնա, Սալսա ժամը 3ին յետ միջօրէ ի,

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՃԵԼԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Հոկտ. 20ին Սիռֆասի, Մարսիլիայէն,
» 26ին Մինկրէլի. Պաթումէն,
» 23ին Լիէժ, Անվերսէն,
» 25ին Պռապանթ, Անվէրսէն,
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Հոկտ. 21ին Սիռֆասի, Սամսոն Տրապ., [illegible], Պաթում և Նովօռոսիսք։
» 27ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա
» Լիէժ Կալաց Իպրայիլ.
» Պռապանթ Մարիէբոլ։
[illegible] 24ը [illegible] [illegible] 75 Ֆրանք. [illegible]
վրայ։ 516 Թ. ՈՒՐՖԱԼԻ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքից միջեւ բանող սոց.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Պոլիվիա	3800
Արմէնիան	10500	Իպերիան	3500
Չէսդրիան	10500	Ասսիրիան	3500
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	[illegible]	3500
Գոլըմպիան	8000	[illegible]	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուսիան	2500
Պոսդոնիան	8000	[illegible]	2500
Գօրընթիան	8000	[illegible]	2000
Գալէտոնիան	3700	Մինծօ	900
Դէվօնիան	3700	Օփօրթօ	800
Քալիֆօրնիան	3700	Լիզպոն	8[illegible]
[illegible]	3500		

Ապրանքի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքից միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3239
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիւնիս	2936
Ումպրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	181

Սիբրիա շոգենաւը, Նաւապետ Քէր Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 24ին ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ՋՕԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
Jely et Seager
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա [illegible] փողոց։ 256

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Րամսէզ	3000	Թիպր	2500
Անուպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէպէս	3000	Սայրէս	2250
Քանոպուս	3000	Պէրա	2230
Տարսուս	3000	Ալֆինոս	2000
Օսմանլի	3000	Գարդընի	1500
Մարէօթիս	2500	Կիւլէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ Ե ԸՆԿ.
Ուէթթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ Ե ԸՆԿ.
194 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ՆՈՒՍՈՒՏԵԱՆ